

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
LEIDŽIA KAS PENKTADIENĮ
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstijose \$1.50
Kitose Valstybėse \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LAckawanna 4-5529

MINNESOTA
HISTORICAL
SOCIETY

The Lithuanian Weekly "Tėvynė"
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

No. 30

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in
Section 1103, Act of October 3, 1917. Authorized June 27, 1918

New York, N. Y., Liepos (July) 28, 1939

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the
Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Vol. XXX

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

BLAIVOSI KARO DEBESIAI EUROPOJ

Europoje jau daugiau kalbų buvo apie taiką, o ne apie karą, nors visose šalyse dirbtuvės vis sparčiau kalė ginklus ir dirbo karo medžiagą.

Vokietijoje jau senai pasireiškė tikras bėdas geležies ir anglies, jau nieko nesakant apie duoną ir sviestą. Apie tą badą nevalia buvo kalbėtis, bet dabar ir naciai oficialiai kalba, kaip to bado išvengti. Anglies kasyklose Vokietijoje truksta darbininkų, truksta darbininkų ir geležies dirbtuvėse ir kitose pramonėse. Savo anglies ir geležies Vokietija negali pakankamai prisikasti, o iš kitur negali pakankamai nusipirkti. Anglies Vokietijai vis daugiau reikia, nes su anglimi ir iš anglies vokiečiai vis daugiau daro visokių sintetinių produktų, kuriais jie yra priversti gyventi ir mirti. Del valgio stokos nacių valdžia liepia vokiečiams mažiau valgyti ir didelių valgių tojus ketina apsaukti tautos išdavikais. Milionai minių Vokietijoje dabar ne tik per daug nevalgo, bet visuomet nedavalgo, ir dėl to darbininkų sveikata labai nupuoli. Klaidėdama, kurią po Lietuva buvo sotys, bet rėkavo už sugryžimą prie Vokietijos, dabar jau turi suveržti savo pilvą, ir kažkita duotų, kad tik galėtų sugryžti prie Lietuvos.

Vokietija pati save skaudžiai plaka suorganizuoti savo pramonę karo tikslams tarnauti ir gamindama ginklus su tokiu beprotybiu įsiutimu. Taip darant, padėdies Vokietijoje neišvengiamai turi eiti biogyn ir blogyn. Ar karas bus ar nebus, Vokietijos žmonės jau kenčia karo baisybės. Kadangi ir kitos valstybės dar stengiasi neatsilikti nuo Vokietijos pasirengimui prie karo, tai ir visur kitur Europoje gyvenimas eina blogyn ir blogyn. Aišku yra, kad karas negalės paluosiuti europiečių iš tų blogybių, bet tas blogybes gali tik padidinti. Vokietijoje jau dabar truksta darbininkų, bet kada karas išpjaus ir sužalos keletą milijonų, tai darbininkų truks dar labiau. Po karo reiks mesti į šalį karinę pramonę ir pradėti taikos pramonę žmonių gyvenimo reikams aprūpinti. Tą galima ir be karo dabar padaryti.

Vokietijos naciai matyt vis daugiau įsitikina, kad jie karo negalėtų vesti. Kas kad jie turi didžiausias tvirtoves, armotas ir didelę armiją. Neturėdami ko valgyti, jie su savo ginklais neišgalėtų tapti švais. Karo laiku jie valgo dar mažiau turėtų, negu dabar, nes jo negautų iš kitur. Alkana armija ir alkani žmonės sukluptų labai greitai. Pereitame kare ir sotys suklupo.

Todel dabar išrodo, kad noroms nenoroms naciai ketina pradėti daugiau apie pilvą rūpintis. Pereitą savaitę į Londoną buvo atvykęs Vokietijos valdžios atstovas, ekonominis patarėjas, Dr. Helmuth Wohlthut, buvęs bangūvių gaudytojų konvencijon. Jis betgi tyrinėjo ar negalėtų pagauti labai didelę bangūvę tarptautinės politikos srityje.

Lenkijos frontas

Lenkijon tuo tarpu buvo nuvažiuojęs Anglijos generolas Ironside susikalbėti su Lenkijos generolais kaip jie ves karą. Generolą Ironside lenkai priėmė labai linksmi, jo atsilankyme matydami įrodymą iš Anglijos pusės, kad Anglija tikrai rengiasi kariauti už Lenkiją. Apie Dancigą lenkai turi sutraukę 750,000 kariuomenės ir rengia dideles fortifikacijas. Jie nuvežė generolą Ironside parodyti, ką jie ten daro. Vokiečiai tame matė įrodymą, kad Anglija tikrai nori izoliuoti arba "apsupti" Vokietiją.

Anglija davė Lenkijai \$25,000,000 paskolos ginklams nusipirkti. Del tos paskolos lenkų ir anglų atstovai Londone

kone susipėsė. Duodama tą paskolą, Anglija reikalavo, kad lenkai viską pirktų už tuos pinigus tik iš Anglijos, o lenkai griežtai užsispyrė, kad jie pirks kur tik nori. Vienok turės būti taip kaip angliai nori.

Dancige naciai užmušė lenkų pasienio kareivį. Bet Dancigo vyriausybė atsispašė už tai lenkų, ir Lenkija nusiramino.

Verline nacių viršininkai davė pareiškimą, kad Dancigas neužilgo busis Vokietijos miestu be karo ir be nusileidimo. Londone "įtakingos grupės" pradėjo reikalauti, kad Anglijos valdžia gryžtų prie aptaikymo politikos ir padėtų Vokietijai perorganizuoti savo pramonę taikos tikslams.

Maskvoje vėl tapo atnaujintos tarybos tarp Anglijos, Francijos ir Rusijos, bet be vilties, kad jos galėtų greit pasibaigti.

Visoj Europoj išrodė, kad karo pavojaus debesis pradėjo nuslinkti. Gal būt tai aptilimas prieš audrą, o gal ir pradžia valdovų atsipeikėjimo:

Anglijos-Japonijos frontas

Japonija per du metus nepabaigė karo su Kinija. Kada prasidėjo tas nepasikeltasai karas, japonams jų valdžia sakė, kad viskas pasibaigęs šis mėnesius. Viskas dar nepasibaigė ir 24 mėnesius. Japonijos valdžia aplinkiniams keliais pradėjo aiškinti žmoniems, kad čia Anglija esanti kalta, nes ji padedanti Chiang Kaišekui. Japonijoje prasidėjo "judėjimas" prieš Angliją, kurio tikslas buvo paslėpti tikras ilgo karo priežastis. Tas "judėjimas" dar labiau sustiprėjo, kada japonai pradėjo Anglijos ir Francijos koncesijų blokadą Tientsine. Del Tientsino blokados pereitą savaitę Anglija ir Japonija suvarė turėti taikos tarybas. Buvo pasiūlyta taikos "formula", kurią Anglijos ambasadorius Craigie priėmė, ir tos formulos dar nepatvirtintą priėmė japonai skaito savo didele pergale. Sulyg tos formulos Anglija išanksto pripažysta, kad Kinijoj yra "abnormalė" padėtis, kas reiškia pripažinti Japonijai kariaujančios pusės "teisių", ir Anglija taipgi pasižada nieko nedaryti, kas būtų pavojinga Japonijos armijai. Iš Anglijos pusės be abejonės tai buvo didelis nusileidimas Japonijai. Anglija priversta buvo tą padaryti, nenorėdama didelių nesupratimų rytuose, kada Europoje turi bėdos su Dancigo klausimu. Vienok tai buvo dar tik "formula" taryboms, kuriose daug kas gali pasikeisti.

Rusijos-Japonijos frontas

Azijos gilumoje Išlaukinės ir Vidurinės Mongolijos pasieniu eina nepasikeltasai karas tarp Japonijos ir Sovietų armijų. Apie tą karą iki šiol gausime tik fantastiškas žinias ir iš Rusijos ir iš Japonijos. Kartas nuo karto ten įvyksta mušiai, apie kuriuos paskui japonai praneša, kad juose tukstantis ar pusantro tukstantų rusų tapo užmušta, 30 ar

60 jų aeroplanų nušauta ir 40 ar 90 tankų atimta, o rusai neatsilikė su skaitlinėmis ir panašias nuostolių skaitlines apie japonus paduoda. Tai yra tolimas kraštas tarp kalnų ir kalnynų, kur mongolai savo avis gano, ir nieko nežino apie civilizaciją. Civilizacija pas juos atėjo pavidale Rusijos ir Japonijos armijų. Kada japonai su rusais susikerta, mongolai pasižiūri, pasistebi, ir vėl eina avių ganyti. Ir Išlaukinėje Mongolijoj ir Vidurinėje Mongolijoj gyvena tie patys mongolai. Tik Išlaukinėje Mongolijoje yra rusų kariuomenės globos, o Vidurinėje Mongolijoje priklauso Kinijai, o iš Kinijos ją ima japonai. Japonų tikslas yra užimti visą pasienį tarp Išlaukinės ir Vidurinės Mongolijos, nusistumti per Sinkiangą iki Kašgaro ir Kašmiro, įsteigti ilgą "anti-komunistinę" juostą, ir atkirsti Kiniją nuo Rusijos, kad Kinija iš Rusijos ginklų ir karo medžiagos negalėtų gauti. Rusija matyt neskaito šių japonų pastangų labai rimtomis, nes tain toli nueiti ir vakarus ir palaikyti komunikaciją per mažai apgyventus plotus japonams būtų labai sunku ir tą jie labai negreit galėtų atsiekti. Tuo tarpu Kinija gauna ginklų ne tik iš Rusijos, bet ir iš kitų šalių per Indo-Kiniją ir Burmą. Kinų vadas Chiang Kaišakas, kurio valdžia randasi Chungkinge, neseniai susitarė su Maskva pristielti geležinkelį per Sinkiangą, kad šiaur-vakarinėje Mongolijos pusėje rusų ir kinų armijos galėtų bendrai veikti prieš japonus.

Abiejose Mongolijose yra tokių, kurie pritaria komunistams ir yra tokių, kurie pasitruoda japonams, bet visą tą karą mongolai skaito svetimu reikalu. Kada tas karas prasidėjo, mongolai pasiskubino išvežti iš Mongolijos sidabrinį Džengis Khano grabą ir Shensi pas budistų kunigus, kad jie ten laikytų jį paslėpę iki tol, kol Mongolija vėl priklausys mongolams.

Išrodo, kad tas Džengis Khano grabas labai ilgai turės ten būti paslėptas.

Amerika

Užsienio politika

Pereitą savaitę šešių senatorių delegacija atlankė prezidentą Rooseveltą Baltajame Name. Jie buvo atėję pas jį pasakyti jam, kad senatas nesutinka paremti jo užsienio politikos ir šioj sesijoj jokio neutraliteto įstatymo nepriims, taip kad jeigu karas kiltų Amerika negalės niekam paduoti ginklų. Diskusijose senatorius Borah nesutiko su sekretoriu Hullu, kad dabar padidėjo karo pavojus, ir pasakė, kad jo žiniomis karo pavojus sumažėjo. Po to senatorių atsilankymo pas prezidentą buvo paskelbta, kad šioj sesijoj neutraliteto įstatymas nebus priimtas, bet kad senatas žada svarstyti neutraliteto įstatymą sekancioj sesijoj sausio mėnesyje 1940 metų.

Vidaus politika

Prieš užbaigiant šią sesiją kongresas dar turi priimti ar atmesti prezidento pasiūlymą paskirti daugiau kaip tris bi-

lionus dolerių skolinimui visokiems projektams, kurie patys gali išsimokėti. Republikonai su atžagareiviais demokratais norėtų tą visą prezidento pasiūlymą atmesti vien tik tam, kad pasipriešinus Rooseveltui ir nedavus jam progos palaikyti gerbuvį Amerikoje. Tačiau jie veikiausia tik apklausę prezidento pasiūlytas sumas, palikdami tik tas, iš kurių matys naudos sau. Paskolų įstatymas turės būti priimtas prieš šiai sesijai užsibaigiant.

Atžagareivių koalicija kongrese davė kitą smugį prezidentui, nubalsuodama tyrinėti Nacionalės Darbo Tarybos darbus, ir paskirdama tam naują komisiją. Atžagareiviai dar norėtų praversti taip vadinamą Bardeno bilių, kurs beveik visai sunaikintų algų ir valandų apsaugos įstatymą. Sulyg to biliaus daugybę darbininkų vietoj 25 centų į valandą minimumo ir 44 valandų ir savaitę maksimumo būtų įvesta mokeskis po dešimtuką į valandą. Apie dviem milijonams darbininkų iki tiek būtų numuštų algos.

Rooseveltas melsis, kad karas neįvyktų

Baltųjų rumų sekretorius, S. T. Early, paskelbė, kad prez. Rooseveltas labai apgalvotai, jog senatas galutinai atsisakė pataisyti neutralumo įstatymą, šį svarbų klausimą atidėdamas iki sekancios sesijos. Todel prez. Rooseveltas pareiškė, jog jis melsis, kad iki sausio, kol nesusirinks kongresas posėdžiauti, Europoje karas nepasidarytų. O jei prasidėtų anksčiau, tai beabejonės jam reiktų sušaukti specialų kongreso sesiją.

Taipgi prez. Rooseveltas ir valstybės sekretorius Hull pareiškė, kad toliau jie nesispirs del neutraliteto įstatymo pataisymo. Taipgi prezidentas Rooseveltas sako, kad senato nusistatymas sugriovė Suv. Valstijų vadovybę išlaikyti taiką pasauly. Tą sugriovimą padarė atmėtos pataisymą neutraliteto įstatymo.

Didelė sausra

Tokių sausrų ir šaltų vasarų kaip šiemet jau senai Amerikoje nebuvo. Senai nelyja ir šaltoka, ypač naktimis, šiose ryt-šiaurinėse valstijose: New York, Pennsylvania, Connecticut, New Jersey, Massachusetts ir Vermont. Šiek tiek paliesta ir Rhode Island valstija.

Kaip mažą šią vasarą liojose valstijose, parodo šios skaitlinės: New York valstijoje iki šiol turėjo būti prilyta 2.43 colio, o prilyjo tik .06; New Jersey valstijoje turėjo būti prilyta 2.55, o prilyjo tik .32; Pennsylvania valstijoje turėjo būti prilyta 2.43 colio, o prilyjo tik .4; Massachusetts valstijoje turėjo būti prilyta 1.83 colio, o prilyjo tik .58; Vermont valstijoje turėjo būti prilyta 2.5 colio, o prilyjo tik .36.

Del stokos liaus skaudžiai kenčia javai, daržovės bei vaisiai. Visur reiškiasi ir stoka vandens gėrimui ir viimui. O kadangi ganyklos išdžiūvę, tai karvės duoda mažiau pieno, kurio taipgi pra-

deda stokuoti ir del to pienas, ypač New Yorke, pradeda brangti. Del didelės sausros, minimų valstijų miškuose pradeda reikštis vis daugiau ir daugiau miško gaisrų.

Visų labiausia iš minimų valstijų kenčia New Jersey valstija, kur gyvuliai net šėlsta bejieškodami vandens atsigerti, o ukininkai jau pradėjo dienomis ir naktimis kasti specialius šulinius, iš kurių tikisi gauti sau ir gyvuliams gerti. Jei tokia sausra palaikyt dar kokią savaitę, tai spėjama, jog prisieis sulaukti gana blogų pasekmių: javai visiškai išdžiūsi ir vandens gėrimui pristokuos ir didmiesčiuose.

Biznis pagyvėjo

Praeitą savaitę New Yorko Wall stryto brokeriai buvo "busy". Per dvi ištisas dienas jie smarkiai pardavinėjo šėrus ir tas pardavinėjimas pasiekė net apie 400,000 šėrų virš normos už apie 1,750,000 dolerių. Kai kurie šėrai buvo gerokai pakilę. Del to brokeriai net stebėjosi. O stebėtis buvo ku, nes iki to laiko šėrų biznis buvo taip nupuoli, kad kaip patys brokeriai, taip ir jų tarnautojai vietoj dirbti lošė "bridge" ir pokerį.

Daugiausia markete pakilo plienas. O plienas, tai, kaip brokeriai sako, yra barometras visų kitų biznių. Gerokai pagyvėjo ir geležinkelio biznis. Bendrai imant, iki liepos 15 dienos biznis buvo pakilęs iki 90.8% palyginus su 81.6% tą pačią savaitę 1938 metais.

Biznį pagyvino kai kurie veikimai Washingtone.

Rausvi popieros sklypeliai

Sulig kongreso patvarkymo, šiuo tarpu pradėta darbininkai leisti iš šalpos darbų. WPA darbininkai ir oficialai, pildydami kongreso įsakymą, tiems darbininkams pradėjo siuntinėti "rausvus sklypelius", pranešant, kad tie darbininkai paleidžiami iš WPA darbų. O paleidžiami toki darbininkai, kurie prie WPA šalpos darbų dirbo mažiau 18 mėnesių. Viso bus paleista apie 650,000 darbininkų. Vien New Yorko mieste paleis apie 75,000. Šitas darbininkų paleidimas aiškinamas sekamai: 1) Kad darbininkai nesusidarytų "karjeros" gavime pašalpos; 2) Kad gautų progos padirbėti ir tie darbininkai, kurie dabar yra valdžios šelpiami. Tie, kurie tuos rausvus popieros sklypelius gavo, jau žino, kad jų "karjera" tikrai užsibaigė. O tie, kurie dar negavo, tuos popieros sklypelius gaus pirm rugpjūčio 31 dienoms. Tik nežino kada: dieną ar vakare, ir nežino, kas su jais vėliau nutiks.

Delto buvo organizuojami vienos dienos protesto streikai. Bet tie streikai nepavyko. Tikėtasi į tuos streikus išvesti apie 500,000 darbininkų. Bet streikavo tik apie 10 tūkstančių nuosimtis. O kurie streikavo ir kurie neprisivė, tie jau gauna "rausvus popieros sklypelius". Tų karjerą jau užsibaigė: dabar jie negalės gryžti prie WPA darbų ir negalės gauti pašalpos. Kaip tas protesto streikas nepavyko, bet į kongresą jis nepaveikė. Tačiau šį reikalą šiek tiek atitaisė rytinių val-

stijų miestų majorų konferencija, kuri įvyko liepos 23 dieną New Yorke. Konferencija pareikalavo šį reikalą peržiūrėti ir patvarkyti taip, kad bedarbiams būtų suteikiami darbai ir daugiau pinigų tam reikalui paskirta.

Pasaulinės Parodos lankymas

New Yorko Pasaulinė Paroda prasidėjo balandžio 30 dieną. Tai gražiausia ir didžiausia paroda kokia bent kada pasauly buvo. Parodos vieta užima 1,216 akurus žemės, arba tris sykius didesnis plotas, negu dabar einančios parodos San Francisco, Cal. Parodos įrengimas kainavo \$155,000,000. Parodoje yra atstovaujama 60 skirtingų valstybių (jų tarpe ir Lietuva), 36 Suv. Valstijų valstijos ir šimtai visokių industrijų. Buvo manyta, kad paroda rengėjams apsimokės, jei į ją per visą laiką atsilankys nemažiau 60,000,000 žmonių, arba po apie 300,000 kasdien.

Tačiau lankytojų skaičius pasirodė kur kas mažesnis. Paroda jau eina virš trijų mėnesių, o žmonių į ją atsilankė dar tik apie 15,000,000 arba po apie 175,000 kasdien. O iš tų kasdien dar apie 40,000 kėjo nemokamai: tai tarnautojai ir visi kiti už dyką įleidžiami.

Del to rengėjai pradėjo nusivilti. Ir del to jie sumanė rapiginti įžangos kainas: vietose 75c imti po 50c. Už automobilų pasistatymą buvo imama 50c., o dabar norima leisti tik už 25c. Taipgi užsiėmė atleisti kelis šimtus tarnautojų ir numazinti dirbančių algas 10%. Praeitą savaitę pabaigoje išbandyta nuogintos kainos: už \$1.00 duota vertės \$2.25 ir už \$3.75 kaminuotės tikietą duota \$7.00 vertės ir taipgi imta tik 40c. įžangos į pasilinksinimo vietą, kuomet tenai judėjimas prasideda. Nuolaida lankytojų skaičių gerokai padaugino.

Harleno streikas jau užsibaigė

Harlan miestely, Kentucky valstijoje, per ilgą laiką ėjo angliakasių streikas. Streikas buvo žiaurus, nes jo metu buvo daug susirėmimų ir keli žmonės užmušta bei daug sužeista. Liepos 20 dieną angliakasiai susitarė su darbdaviais ir pasirašė sutartį, kuri galios iki 1941 metų.

Suvaržo federalės valdžios tarnautojus

Kongreso žemesnieji rumai praeitą savaitę, 243 balsais prieš 133, paleido Hatcher'o įstatymą, sulig kurio federalės valdžios tarnautojams uždraudžiama kišimasis į politiką. Šį įstatymą senatas jau seniau pripažino, o žemesnieji rumai dabar jį tik kiek papildė praleido, nors administracija gana griežtai kovojė jo nepraleisti.

Sis bilius reikšmingas tuo, kad federaleje valdžioje dirbanti žmonės negalės dalyvauti demokratų konvencijoje ir negalės praversti sau tinkamą kandidatą į prezidentus. Svarstant tą balių, buvo nurodyta, kad į konvencijas suvažiuoja federalės valdžios tarnautojai ir jie tenai vyrauja. O esą taip neturėtų būti, nepaisant, kas valdžios priešaky stovi — demokratai ar republikonai.

T E V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Elna kas savaitę penktadieniais

KLEOFAS JURGELIONIS
Redaktorius

307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Vieni skiriamieji "Tėvynė" raštai turi būti adresuojami redakcijai. Priimtuosius raštus redakcija pasilieka teisę trumpinti ar taisyti sulgy savo nužiuros. Neprimintieji raštai yra tuojau naikinami, jeigu autorius nėra prisijungęs sau užadreso voko raštams sugrąžinti.

Slapyvardžiai nepageldaujami.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVYJŲ KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

ADV. F. J. BAGOCIUS, Prez.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.J. K. MAZURKNA, Vice Prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.DR. M. J. VINIKAS, Sekr.,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.ADV. K. P. GUGIS, Išdin.,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.DR. J. S. STANESLOW, Dr. Kvot.,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.S. MOCKUS, Išdo Glob.,
726 E. 7-th St.,
So. Boston, Mass.E. MIKUZIUITE, Išdo Glob.,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.

Istatų Komisija:

DR. A. MONTVIDAS,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.ADV. J. J. GZISH,
1631 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.P. DARGIS,
43 Strauss St.,
Pittsburgh, Pa.

Finansų Komisija:

J. P. VARKALA,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.K. PIKIELIS,
629 -- 54-th St.,
Pittsburgh, Pa.A. S. TRECIOKAS,
314 Walnut St.,
Newark, N. J.

Kontrolės Komisija:

J. V. GRINIUS,
3120 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.KUN. M. VALADKA,
1743 N. Summer Ave.,
Scranton, Pa.J. TAREILA,
826 E. 8-th St.,
Waterbury, Conn.

SLA. Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

S. BAKANAS,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.P. B. BALCIKONIS,
67 Court St.,
Binghamton, N. Y.ADV. K. JURGELA,
359 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:

DR. P. GRIGAITIS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.M. VAIDYLA,
814 W. 33rd St.,
Chicago, Ill.J. MILAUSKAS,
918 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:

DR. M. J. VINIKAS,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.V. J. KOLICIENIS,
2222 Forbes St.,
Pittsburgh, Pa.M. PAUKSTIENIS,
2030 Fell Street,
San Francisco, Cal.

Sveikatos Komisija:

DR. P. ZALATORIUS,
6900 So. Artesian Ave.,
Chicago, Ill.DR. S. A. SLAKIS,
6738 Crandon Ave.,
Chicago, Ill.DR. I. B. BRONDAUS,
3037 O'Donnell St.,
Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:

K. MICHELSONAS,
741 McDonough St.,
Brooklyn, N. Y.O. ZORSKAITIS,
1709 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.V. BUKSNAITIS,
104-40 -- 117-th St.,
Richmond Hill, L. I. N. Y.

Prieglaudos Komisija:

W. J. MORRIS,
839 Arianna Ave.,
Grand Rapids, Mich.K. POCIUS,
725 W. 120-th St.,
Chicago, Ill.J. BRAZAUSKAS,
17909 Maplecliff Rd.,
Cleveland, Ohio.

Apie Neteisingumą

NETEISINGUMAS nesidriekia padangėmis kaip debesys. Jis neskraido ore kaip paukštis. Jis neauga dirvoj kaip grudas. Jis neplaukia upėje kaip žuvis. Neteisingumas turi tik vieną vietą, kur jis išsikeroja ir apsi-reiškia, tą pačią vietą kur ir teisingumas gali žydyti, o tai yra mūnyse, mūsų sąmonėje, mūsų protė, mūsų širdyse. Iš kur jis atsiranda? Jis atsiranda irgi tik iš mūsų pačių — iš viso to gyvenimo, kurį mes tęsiame nuo amžių ir dabar sudarom.

Neteisingumas turi tik vieną tikslą — skriausti kitą žmogų savo naudai. Jis gali apsirėikšti atvirai "per akis", bet dažniausia jis veikia iš paslų ir slapiai. Razbaininkai užpuola žmogų netikėtai naktį, miške ar tamsioj gatvėj, ir čia jie gana atvirai jį apiplėšia arba užmuša. Bet jie slapstosi ir užlaiko savo paslaptį ir prieš tai ir po to. Jeigu kuris razbaininkas paslapties neužlaiko, kur tik neteisingumas yra vykdomas, ten visuomet esti ir paslaptis. Ir šių dienų "valstybės vyrai" turi daug paslaptų, nes kaip tie razbaininkai jie daro planus, kaip apiplėšti kitas valstybes arba jas visai sunaikinti.

Tik teisingumas neturi jokių paslaptų, o jeigu turi kokią, tai tik tuo tikslu, kad kitam žmogui suteiktis netikėtą malonumą arba kad nuo jo nemaloniją jam žinią laikinai paslėpus jo naudai.

Šių dienų žmonių pasaulis yra pilnas neteisingumo. Bet kada jis nebuvo jo pilnas? Žmonių neteisingumas visuomet maišėsi su jų teisingumu arba su jų noru būti teisingais. Senovės karaliai buvo ne kas kitas, kaip razbaininkai, tik pasekmingesni už kitus. Savo amato tradiciją jie paliko dabartinėms valstybėms toliaus testis. Tos tradicijos prasmėje šiandien mes turime ir industrijų "karalius", turime "reketus" ir "reketų" karalius.

Vienok jau ir senovėje atsiradavo mokytojų arba pranašų, kurie troško išgydyti žmones iš jų neteisingumo. Jie šaukė žmones prie teisingumo ir teisingumo pavyzdį davė. Šiandien mes turime bešališką mokslą, kurs duoda geriausią teisingumo pavyzdį, jieškodamas gerovės visų žmonių naudai. Pranašų senovėje atsiradavo tik kada-nekada. Mokslo vyrų šiandien pasaulį turime bene arti milijono. Senovės pranašams karaliai nukirdavo galvas. Dar nukertamos yra galvos ir dabartinių laikų profesoriams, bet vargiai beliko progos šimtams tukstančių profesorių galvas nukapoti.

Tame Raporte Nebuvo Nieko Baisaus

MAN pastebėta, kad mano išsireiškimas apie "pėdsaką cenzūros" pereitime Tėvynės numeryje gali būti klaidingai supastas. Sako, SLA nariai gali pamanyti, kad Pildomosios Tarybos nariai supuolę redaktorių ir jo raštus cenzuruoja. Jeigu taip tikrai kas galėjo pamanyti, tai mano paaiškinimas yra reikalingas. Tik tas verčia mane rašyti ką čia rašau. Rašau aiškiai, be jokių vinyojimų j mištolus žodžius, nes tik tokią kalbą aš pripažystu teisinga.

Pildomoji Taryba niekad necenzuravo, necenzuruoja ir neketina cenzuruoti redaktoriaus raštų ir jokių kitų raštų, kurie telpa Tėvynėje. Su Pildomąja Taryba redaktorių niekad neturėjo tame dalyke jokių nesupratimų. Iki šiol palinkimą prie cenzūros ir pamėgimą slapstai išanksto teirautis ką redaktorių rašo ar deda į Tėvynę parodė tik vienas Pildomosios Tarybos narys, būtent sekretorius Motiejus J. Vinikas, bet aš nemanau, kad jis turėjo ar turi slapstas instrukcijas iš Pildomosios Tarybos tą daryti. Ir dabar, tik jam vienam griežtai reikalaujant, Kontrolės Komisijos raportas apie Vienybės namo taisymsą buvo išmestas iš Tėvynės. Per telefoną ir telegramomis jis bandė sutelkti visus Pildomosios Tarybos narius, kad darytų spaudimą į redaktorių. Bet nei vienas Pildomosios Tarybos narys nedarė to spaudimo ir nedarė įsakymų redaktoriui ką jis turi daryti, nežiu-

Dabartinis mokslas neturi jokių paslaptų ir jokių misterijų. Ką jis yra at-radęs ir ką jis atranda yra viešai žinoma ir visiems prieinama. O jeigu kas neprieinama, tai ne dėl to, kad moksli-ninkai norėtų bent vieną savo atradimą slėpti. Neteisingumas savo tikslui plačiai naudoja ir mokslo atradimus.

Mokslininkai nemokina žmonių teisingumo ir nešaukia jų prie teisingumo. Bet neteisingumas ar kokia nors apgaulė mokslo darbuose šiandien yra didžiausia negalimybė.

Teisingumo mokinti beveik nėra ko. Tai yra toks paprastas dalykas, taip aiškiai matomas ir suprantamas visiems ir teisingiems ir neteisingiems. Jeigu tu nesikrausio kito žmogaus savo naudai, tu elgiesi teisingai. Čia yra visos teisingumo pamokslas.

Bet į teisingumą reikia "pratintis, kaip mokslininkai yra įsipratinę būti teisingais. Kol toks įpratimas atsiranda, žmogui reikia didelio ir nuolatinio pasiryžimo, nes iš mažens mes esame išau-ginti neteisingumo "naudos" pavyzdžiuose ir pagundoj. Neteisingumą reikia išgyvendinti ir išdegti iš savęs, iš savo minčių ir pasielgimų kasdieniniais savęs kamantinėjimais ir taisymsais. Kiekvienas žmogus čia turi būti sau dak-taras. Kitų mokinimai ar prikaišiojimai mažai čia ką padeda, tik geras pavyzdys gali patraukti.

Suprantamas yra žmonių noras reikalauti iš kitų to pačio, ko jie reikalauja iš savęs. Teisingieji norėtų, kad visi būtų teisingi. Bet to jie negali atsiekti *reikalaudami* iš kitų teisingumo. Nes neteisingieji dar labiau reikalauja teisingumo iš kitų, patys budami neteisingi. Teisingas žmogus geriausia daro priimdamas ir kitą už teisingą. Toks yra pirmutinis teisingo žmogaus paliudijimas.

"Ką darytų teisingas žmogus tarp neteisingų, jeigu jie pradėtų jį keikti ir kolyti?" paklausė Indijos išmintingasis mokytojas savo mokiniu.

"Jis būtų jiems dėkingas, kad jie jo nemuša", atsakė mokinys.

"O jeigu jie pradėtų jį mušti?"

"Jis būtų jiems dėkingas, kad jie jo neužmuša".

"O jeigu jie jį užmuštų?"

"Jis būtų jiems dėkingas, kad jie paliuosavo jį nuo jo kuno naštos".

Mums gal išrodyt, kad ne mes, tik Indijos žmonės gali taip kalbėti ir elgtis. Bet jeigu taip mums išrodytų, ar tai nebūtų ženklas, kad Indijos žmonės yra toli mus pralenkę savo išmintij, savo gerume ir tinkamume gyventi?

rint, kad telegramose jie buvo gąsdinami, kad busią blogai, jeigu tas raportas busias paskelbtas. Taipgi buvo sakoma tose telegramose, kad tas raportas buvęs slapstas. Taipgi buvo sakoma, kad Tėvynė bus sulaukita iki seredos (kol redaktorių nebus priverstas išmesti raportą). Taipgi buvo sakoma, kad Kontrolės Komisijos raportas yra "politinėmis" spalvomis nudažytas, o todėl neteisingas. Raporto paskelbimui iš Kontrolės Komisijos narių pasipriešino tik Jonas Grinius, pas kurį į Philadelphia buvo specialiai nuvykęs sekretorius Vinikas. Bet ir Jonas Grinius per telefoną vėliau pasakė, kad redaktorių gali komentuoti apie tą raportą kaip jis geriausia išmano arba rašyti apie jį savo pastabas, tik negali jo skelbti. Redaktorių jam atsakė, kad apie tą raportą jis nenori ką nors rašyti, nes raportas pats už save kalba. D-ras Stanislovaitis savo laiške pareiškė, kad jis to raporta nėra matęs ir kad būtų gerai, jei Pildomosios Tarybos nariai su juo apsipažintų pirma negu jis tilps Tėvynėje. Visi kiti nariai jau senai turėjo to raportu kopijas.

Iš šių faktų tur but bus jau pakankamai aišku, ką turėjau omenyje, pavartodamas žodžius "cenzūros pėdsakai", ir kaip tie pėdsakai pasidarė.

Šis paaiškinimas apie įvykusią cenzūrą gal dar geriau bus supastas kuomet nariai geriaus žinos apie visą dalyką. Tenka tat

nors trumpai ir tą išdėstyti. Nesmagu, kad tai reikia daryti, bet toks jau mūsų gyvenimas.

Pereitais metais, išgirdusi visokių gandų apie Vienybės namo taisymsą, Kontrolės Komisija ėmėsi tyrinėti, kaip tas Vienybės namo taisymsas buvo atliktas. Apie savo tyrinėjimo pasekmes komisija pateikė raportą Pildomajai Tarybai jos pereitų metų paskutiniame suvažiavime. Prie raportu pridėjo ir keletą savo rekomendacijų. Komisija toli gražu negalėjo visko ištirti. Ji betgi pažymėjo radusi, kad Vienybės namo taisymsui buvo išleista daug daugiau pinigų negu buvo Pildomosios Tarybos autorizuota, ji pažymėjo kelias stambias išlaidas, kurios komisijos nuomone buvo nereikalingos arba nepateisinamos, ji pažymėjo, kad taisymsos atskaitos nebuvo patikrintos ir kad be patikrinimo jos negalėjo būti patvirtintos arba ratifikuotos. Visame tame dar nieko baisaus. Baisus dalykas pasirodė tur but tik tame, kad komisija taipgi raportavo radusi, jog sekretorius M. J. Vinikas visą tą remontą pats vedęs ir tvarkęs, o kitų du remonto komisijos nariai, prezidentas F. J. Bagocius ir buvęs Kontrolės Komisijos narys S. Cibulskas galėję tik pasitikėti Viniko sumanumu, kad Bagocius gyvendamas toli Bostone negalėjęs matyti kas dedasi, o Cibulskas dirbęs už atlyginimą prie namo taisymsos, Viniko pasamdymas, ir galėjęs daryti tik tą, ką Vinikas jam įsakė. Bet čia irgi nieko naujo ir nieko baisaus. Kad Vinikui išpuola kone visas kreditas ir kone visa atsakomybė už Vienybės namo taisymsą, tą jau visi taip suprant.

Komisijos raporte be to pažymėta įvairių netikslumų Vienybės namo taisyms, apie brangius karčemos įrengimus, apie netikusį darbą ir tt. Tarp kitko komisija patarė atvesti dvi sekretoriaus Viniko sąskaitas bendroj sumoj \$257.50 apmokėtas jam už patarnavimus prie Vienybės namo taisymsos. Iš šalies žiurint, žmogui, kurs tame nedalyvavo ir nieko su tuo bendra neturi, tas viskas irgi neišrodo kokių nors baisių dalykų. Be abejonės apie tai gali žinoti ir bešališkai spręsti visi Susivienijimo nariai, kuriems Susivienijimo viršininkai tarnauja.

Pildomoji Taryba buvo paskyrusi savo komisiją Vienybės namo taisymsą toliaus tyrinėti. Ta komisija nieko naujo nesurado, bet ir nesurado, kad Kontrolės Komisijos suradimai būtų buvę neteisingi. Reikalus tapo atidėtas tolesniam laikui, bet šioj valandoj niekas toliaus Vienybės namo taisymsos netyrinėja. Tur but todėl, kad niekas nesitiki ką nors daugiau dabar surasti negu surado Kontrolės Komisija. Tokiu budu Kontrolės Komisijos raportas pasilieka vienutiniu ir kol kas galutinu dokumentu SLA narių žiniai šiame reikale. Jeigu Kontrolės Komisijos raportas kame nors prasilenkia su teisybe ar netinkamai įvertina faktus, tai sekretoriui Vinikui juk nėra uždaryta burna. Jis yra buvęs diplomatas, moka gražiai kalbėti ir rašyti, ir Tėvynėj visuomet gali paaiškinti nariams kaip jo supratimu ištikrųjų buvo su visu kuo, kas liečia Vienybės namo taisymsą, kuriam jis vadovavo.

Nežiurint į tą panišką baimę, kurią jis parodė, aš noriu tikėti, kad sekretorius Vinikas to raportu paskelbimą bandė sulaukyti ne todėl, kad tas raportas jam asmeniniai yra nemalonius, bet ištikrųjų tik dėl to nors ir įsivaizduotų priežasčių, kurias jis nurodė savo ilgoje telegramose Pildomosios Tarybos nariams. Aš noriu tikėti, kad jis pats tiki tas priežastis esant labai svarbiomis. Aš noriu tikėti, kad jis darydamas ką darė turėjo omenyje tikiai Susivienijimo labą ir rūpinosi jam pasitarnauti, kaip jis geriausia išmanė. Toks tikėjimas man yra reikalingas, nes aš pats

Už Ateivius

SAVINAUDŽIAI, pavyduoliai, kerštininkai ir neapykantos sėjikai visuomet ir visur yra labai veiklus. Net Amerikos kongrese paskutiniaisiais laikais jų daugiau atsirado, ir jų veikla tenai dalinai tapo nukreipta prieš ateivius ir jų vaikus. Ponas Hobbs, ponas Reynolds, ponas Smith, ponas Dempsey, ponas McCormack yra kongresmanai, kurie pagaminę kelių įstatymų ateiviams spausiti ir varžyti projektus. Tokių kongresmanų yra ir daugiau. Jie yra Vokietijos nacių mokiniai. Jie siulo įsteigti koncentracijos stovyklas deportuojamiems ateiviams, kurie nebeturi kitos tėvynės, jie siulo įvesti visiems ateiviams registracijos kortas, jie siulo nuimti ateivių pirštų nuospaudas, jie siulo deportuoti tuos, kurie tiki "į valdžios nuvertimą įjega", o taipgi tuos, kurie "neteisėtai daro žalą nuosavybei arba ją naikina arba daro sabotažą", pagalios jie siulo visai nebeįsileisti Amerikon nei vieno ateivio. Tą jie daro nežiurint į tą faktą, kad jau keletas metų kaip Amerikon mažiau atva-

tarnauju Susivienijimui sulgy savo geriausio išmanymo ir geriau tarnauti negu mano geriausias išmanymas man liepia aš nežinau kaip. Aš negaliu prileisti, kad kitas žmogus kitaip tarnautų. Tuomet yra tik skirtumas tarp vieno ir kito žmogaus geriausio išmanymo ir jo pritaikymo.

Mano geriausiu išmanymu Kontrolės Komisijos raportas nebuvo kokia nors valstybinė slaptlybė, bet viešo pobūdžio dokumentas žinotinas visiems SLA nariams. Suprantama, aš neturėjau jokio įsakymo nei iš Pildomosios Tarybos, nei iš Kontrolės Komisijos tą raportą slaptlybę užlaikyti, ir dabar tokio įsakymo neturiu.

Mano geriausias išmanymas taip pat man sako, kad Susivienijime, kaipio broliškoj ir demokratinėje organizacijoj, nei neprivaletų buti kokių nors slaptlybių. Net įstatymai mums liepia visas Pildomosios Tarybos deliberacijas be jokios išimties aiškiai paskelbti narių žiniai organizacijos organe. Jeigu Vienybės namo taisymsos misterija ar drama ar komedija dar nėra užbaigta, tai Kontrolės Komisijos raportu yra užbaigtas vienas jos aktas. Gal kada nors seks ir kiti aktai. Mes to nežinom. Susivienijimo nariai gali įdomauti ir turi teisės įdomauti ką jų aktoriai iki šiol atliko. Kas bus toliaus, kas gali žinoti.

Susivienijimas visuomet bandė buti ir gal visuomet buvo demokratinis. Jo nariai, bentgi veiklesnieji nariai visuomet įdomavo visokiais mažais ir dideliais Susivienijimo rūpesteliais, ir svarstydami apie juos rado pasitenkinimo. Man neišrodo, kad toks bendras, galima sakyti šeimyniškas, Susivienijimo reikalų svarstymas kada nors būtų išėjęs ant blogo Susivienijimui. Keletas metų atgal visos pastoviosios SLA komisijos buvo suvažiavusios New Yorkan komantinėti ir "teisti" senąją Pildomąją Tarybą ir atskirus jos narius. Buvo ten visokių kalbų ir kaltinimų. Bet niekas nebuvo užslėpta nuo visų Susivienijimo narių. Man neišrodo, kad ir tas būtų išėję ant blogo Susivienijimui. Po to Susivienijimas pradėjo gydytis iš savo senovės klaidų.

Mano geriausias išmanymas sako man, kad demokratiniai svarstymų ir reikalų vedimo budai yra privalūs Susivienijimui, kad iki šiol jie buvo jam naudingi, kad demokratiniai tyrinėjimai ir teismai esti atvirai ir vieši, kad tikrojo demokratijoj, o ypač fraternalės organizacijos demokratijoj išviso nėra ko slėpti, ir kad visokios slaptlybės yra demokratijai kenksmingos.

Aš žinau, kad tokį pat išmanymą apie tai turi Pildomosios Tarybos nariai, ir nenorėčiau manyti, kad sekretorius Vinikas tokiam išmanymui būtų priešingas. Juk tur sulgy šio išmanymo jis savo vardu pažadėjo tą Kontrolės Komisijos raportą vėliaus paskelbti. Iš jo pusės toks pažadas yra heroiškas, nes tik jam dėl to tektų daugiausia aiškintis ir nemalonumą turėti. Aš neabejoju, kad tą Vienybės namo taisymsos kamantinėjimą jis įsivaizduoja kaipio kartybės taurę, kurią visuomenės tarnui tenka laikada išgerti. Jo pirmas impulsas buvo tą taurę atitolinti nuo savęs kiek ilgesniam laikui. Tai yra natūralu ir žmogiskai suprantama. Su tuo aš pilnai simpatizuoju. Ir aš tikiuos, kad ta taurė nebus jau tokią karti, kaip išanksto išrodo.

Tas dalykas pagalios galima sakyti yra jau praeities dalykas. Kaip tas namas buvo taisomas taip pataisytas, visos sąskaitos apmokėtos. Nieko jau čia nebegalima bus pakeisti. Iš Vienybės namo taisymsos klaidų, kokios buvo, kaip ir iš kitų praeities klaidų, be lieka gauti pasimokinimas, kad ateityje tokių klaidų nepasikartotų. Reikia tik žinoti kame tos klaidos buvo, jeigu jos buvo.

žiuoja žmonių negu iš jos išvažiuoja. Tą jie daro taipgi nežiurint į tai, kad vėliausioji ateivių karta su savo vaikais sudaro netoli trečdalis Amerikos gyventojų. Tų kongresmanų projektai, jeigu jie taptų įstatymais, labai suvaržytų ir nuskriaustų visus Amerikos darbininkus, nežiurint ar jie būtų ateiviai ar čia gimę.

Reikia manyti, kad tie savinaudžiai kongresmanai neatstovauja didžiumos amerikiečių jausmų ir mintių. Jie tur but tik per nesupratimą ir laikinai yra kongresmanais. Tik šioj valandoj jie turi galią. Kad ta jų laikina galia nepadarytų per daug žalos ateiviams ir Amerikai, Washingtonone dabar darbuojasi "National Emergency" konferencijos valdyba. Ji nuolat protestuoja prieš visus savinaudžių pasiryžimus spausiti ateivius ir ragina visas ateivių fraternalės organizacijas, kad gelbėtų jai ateivių apsaugos darbą vesti. Ta konferencija ir jos valdyba atstovauja žmoniškąją amerikiečių pusę.

Mus Gydo Daktarai, Bet Tik Mes Patys Galime Apsisaugoti Ligu

Neščių motinų sveikata

Rašo
DR. SUZANNA SLAKIS

MEDICINOS mokslas šiais laikais labai domisi motinų ir busimų kūdikių sveikata. Tai daroma todėl, kad yra pagėdaujama, idant gimtų sveiki kūdikiai. Todėl reikia, kad tų busimų kūdikių motinos būtų sveikos ir gerai užlaikomos laike neštumo. Neščių motinų maitinimas yra užvis svarbiausias dalykas, nes gamta augina kūdikį ir ima jam maistą iš motinos. Ir jei maiste yra koks nors nedateklus, tai gamta traukia reikalingus elementus iš motinos kūno kūdikio auginimui.

Dažnai gema sveikas ir diktas kūdikis iš silpnos motinos. Tai paeina iš motinos gero maitinimosi. Todėl ir reikia, kad busimos motinos valgis arba maistas būtų geras, kad užlaikytų kūdikio ir motinos sveikatą. Jų valgis turi būti sotus ir pilnas įvairių elementų, mineralų bei vitaminų. Ką reikia busimam motinai valgyti — vėliau pakalbėsime.

Kiek turi valgyti busimos motinos

Busimos motinos turi paimti nemažiau 2,400 colorių per dieną. Mažiau pradžioje neštumo, o daugiau į pabaigą. Žinoma, yra ir išėmimai, kuriuos gali nustatyti gydytojas.

Neščia motina paprastai užauga svorį nuo 16 iki 20 svarų. Bet jei busima motina pasunkėja daugiau, negu 20 svarų, tai kyla klausimas, ar nereikia jai atsiklausti gydytojo, kuris suras to pasunkėjimo priežastį ir gal pakeis maistą.

Apie pusę neščių motinų rytmečiais nesijaučia gerai ir gana dažnai vemia. O priprastai sakoma, jog tai yra "rytmečio liga". Todėl patartina busimoms motinoms nevertoti keptų valgių bei riebaus maisto. Reikia po biskį, bet dažniau valgyti ir gerti ganėtinai vandens. Reikia valgyti daugiau saldumynų ir būti juodagiau ant tyro oro, kiekvieną dieną gerokai pasivaikščiojant.

Reikia valgiuose ganėtinai naudoti pieno. Mėsa ir kiaušiniai reikalingi valgymui. Reikia suvalgyti bent vieną kiaušinį kasdien ir vieną porciją mėsos. Taipgi reikia suvalgyti nors vienas gabalėlis surio ir išgerti bent kvortą pieno kasdien.

Nekurios neščios motinos buna apsunkintos liga, vadinama "eclampsia". Tai yra jų kūnas nesugeba kovoti su nuodais, kurie susirenka iš priežasties neštumo. Todėl svarbu joms dažnai pas gydytoją atsilankyti, o išegzaminavimas kraujo ir šlapimo suseks jų kūno neveikimą ir tuomet gydytojas nedaleis papulti į konvulsijas.

Mineralų reikalingumas neščiai motinai yra didelis. Reikia: kalkių, fosforo, geležies, iodo, pataisumo ir visos eilės kitų. Daugiausia už visus reikia kalkių budavojimui busimo kūdikio kaulų ir dantų, nes dantys pradeda formuotis po trijų mėnesių neštumo. Del to gydytojai priverčia neščias moteris valgyti daržoves ir vaisius, imti vitaminus ir krinti kalkių plyskes kasdien. Žuvų aliejai ir valgiai irgi daug gerų mineralų ir vitaminų suteikia.

Bet busimų motinų prižiūrėjimas neušibaigia vien valgio pritaikymu. Yra ištisa eilė ir kitų butinių patarimų del užsilaikymo, kokį gauna dabartinės busimos motinos, apie ką mūsų senukės niekad nę nepagalvojo ir del to daug nukentėjo. Daug jaunų motinų anais laikais numirdavo ir taipgi daug kūdikių neaugo arba jei gyveno, tai buvo visokių ligų ir nemalonių apsunkinti. Dabar to jau nėra ir tarp vargdenių žmonių. Todėl moterims nėra reikalo bijoti moterystės stono, nes visą rupestį pavesdus gydytojams — keblumai bus išlyginti ir neštumo dienos bei gimdymas nebus sunkus. Po to ir šeimynos auklėjimas bus smagus ir malonus ir šeimyna bus tinkamai socialiam gyvenimui išauklėta.

Pržiūrėjimas naujai gimusių kūdikių

Rašo
DR. SUZANNA SLAKIS

ŠIŲ LAIKŲ naujai gimę kūdikiai gauna geriausią prižiūrėjimą koks bent kuomet buvo. Nes seniau naujai užgimę kūdikiai neturėjo tokios geros laimės, kaip dabar kad turi. Anais laikais palagams daugiausia patarnaudavo "akušerkos" arba ir šiaip sau senos moterys. Palago skausmų prispaušta busima motina pasiisaukdavo bile kaimynę ar savo pažįstamą moterį ir ji patarnaudavo. Žinoma, tos moterys su geriausiais norais gelbėdavo, bet begelbėdamos, del savo nežinojimo, užkrėsdavo karštlige ar kitomis ligomis, del ko daugelis gimdančių motinų numirė.

Dabar gi, motinos nuo pradžios neštumo iki gimdymo buna geriausiu gydytoju prižiūrėtos ir beveik visos į ligonines atvyksta gimdyti. O ten randa geriausią ir patogiausią prižiūrėjimą jos pačios ir jų kūdikiai.

Motinoms taipgi suteikiama instrukcijos del kūdikių prižiūrėjimo, maitinimo ir sveikais auginimo. Prižiūrėjimas neušibaigia apleidžiant ligoninę.

Kartais nuo karto gydytojas aplanko ir prižiūri kūdikį ir pačią motiną, kol visų ligų pavojus motinai ir kūdikiui prašalinama.

Miestų ir valstijų sveikatos departamentai dabar seka motinų ir jų kūdikių sveikatą. Reikalauja iš gydytojų raportų su smulkiausiais surašymais jų sveikatos ir egzaminavimo del visokių ligų, kas padaroma ištyrus kraują ir šlapumą. Sveikatos departamentų atstovai daboja kūdikių ir motinų sveikumą, nes valdžiai ir visai šaliai naudingiau išauginti sveikus ir stiprius kūdikius, negu vėliau su jais turėti bėdą. O taipgi smagu ir malonu ir patiems tėvams turėti sveikus sunus ir dukteris.

Sveikata yra brangiausias žmogaus turtas. Todėl dabokite savo sveikatą ir perduokime ją savo įpėdiniams. Perduokime stipriausią ir geriausią sveikatą. O tuomet bus laimingi tėvai ir tų tėvų vaikai, kuriems tėvai gyvybę suteikė.

Kaip išvengti vėžio

Vėžys yra tokia baisi ir sunkiai nugalima liga, kad jos kovojimui reikia juodaugiau tos kovos budus žinoti. O kad žinotus, reikia klausyti daktarų patarimų. Vieną tokių patarimų, "Kaip išvengti vėžio" mes čia perspausdiname iš Dr. J. J. Kaškiaučiaus parašytos knygelės "Saugokitės vėžio".

Vėžys neatsiranda ant visiškai sveiko kūno, ant sveikų-sveikutėlių audinių. Tai jau tokia taisyklė. Vėžys pradeda augti tokioje vietoje arba tokiuose organuose, kur buvo nuolatinio, chroniško erzimo, kokio įdegimo arba taip kokios ligos per daug mėnesių ir net metų.

Vėžio atsiradimo kur ant kūno, ant lūpų, burnoje, krutyje ar gimtuvėje ar kur viduriuose tikrai galima išvengti, jei patogios jo atsiradimui sąlygos būtų laiku pašalintos: jei pašalintum ar kaip sustabdytum tą pakartotiną jaudinimą, erzimą, tą įsisenėjusį įdegimą, kuris ilgai prirengia dirvą vėžiui augti.

Su tuo nuolatinio erzimu štai kaip yra. Erzinaują vietą gamta bando kaip nors apsaugoti, apginti nuo to erzimo. Gamta tą vietą apdengia storesne narvelių eile. Subėga ten talkon daugiau tam tikrų celių iš kraujo. Susiburia tos celės krūvon, ir iš to pasidarą lyg kokia karpa, užtryna ("kornas", "mozolis"). Išpradžių tokia "karpa" esti nekalta, laikosi organizuotai, taisyklingai. Bet, erziniui vis tebesitęsiant, susimetę krūvon celės lyg ir maištą sukelia. Pirmą jos tebebuvo ant tam tikros pamatinės plėvelės, kuri, lyg kokia tvora, neleidžia toms celėms, įsiburiui ir aplinkiniams audiniams. Bet tų celių jau susidarė tokia kruva, kad jos nebeišsilaiko ant tos pamatinės plėvelės. Jos prasimuša kiton jos pusėn ir pasileidžia skleistis į šiaip audinius. O čia jau ir pradžia vėžio. Pirmą buvę susibūrę apsigynimo tikslui celės virsta maištininkėmis, sukelia netvarką. Celės ima augti, daugintis, skleistis į visas puses. O jau ir vėžys.

Sakysim, kur ant odos atsirado nedidelė sausa dėmelė. Ji truputį atrodo tamsesnė. Atsiranda ant jos skiautelių. Pažiūra ji, lyg pleiskanėlėmis paeina. O čia jau pavojinga dėmelė. Ji dar nėra vėžys, bet už kelių mėnesių arba net už kelių metų ji pavirs vėžiu. Kolei tokia dėmelė tebėra priešvėžiniam laipsny, lengva ji visai prašalinti, be jokio sutrinimo sąžinės. Išimta — ir gatava. Baimės nėra, kad ten tau vėžys atsiras.

Pamatai kur ant kūno tokia dėmelė: eik pas gydytoją pasitarti, patikrinti. Geriau anksčiau, negu vėliai.

Kai kurie, mėsiviuosvi intapai (apgamukai), ką tūno nuo pat gimimo, yra pavojingi, ypač jei yra tokioje vietoje, kur jiems tenka dažnai užsigauti, — trinti, krūzinti, erzinti. Niekad nespauks, nekrapštyk intapų. Gydytojas juos visai išpjaus, prašalins juos ir galimo vėžio pavojų.

Darbininkai, kurie turi reikalo su tokiais odą erzinais chemikalais, kaip derva, nafta, nevalytas aliejus, parafinas, arsenikas, radijumo produktai, Rentgeno spinduliai, — turi gerai apsižiūrėti. Nuo tokios rūšies chemikalų dažnai pradeda augti odos vėžiai. Jei tau atsirado kur ant odos koks nužiurimas spuogelis ar dėmelė, kuri neišnyksta bent per kelias savaites, eik patikrinti pas gydytoją.

Išgėdę, aplūžę dantys, perdidelis rukymas arba šiaip tabako vartojimas, sifilis ir kokie chroniški apsikrėtimai dažnai padaro vėžį burnoje. Kadangi tokie atsitikimai galima išgydyti, tai galima prašalinti ir vėžio pavojai. Duokite dantistui laikotarpius apžiūrėti dantis ir burną. Laikykite dantis ir burną švariai.

Kruties vėžys žymiai užima vietą bloginių navikų skaičiuje. Kruties vėžys dažniausia atsiranda nuo kokio chroniško įdegimo tame organe. Jei be niekur nieko pradeda iš spenelio rodytis kokių skysčių, ilgai nelaukite: tegul gydytojas tuojau patikrina, ar nėra kokio pavojaus. Ypač apsižiūrėkite, ar nėra krutyje kokio guzelio. Visokių esti krutyse grumukų, bet tai dažniausia yra kruties liaukų kanalėliai, kurie kartais ima ir užsikemša. Iš to pasidarą erzimo vidaus audiniuose, ir kartais tati pavirsta bloginiu naviku — vėžiu. Guzelis krutyje yra pavojaus ženklas. Niekad negalėtum pasakyti, ar jis ne-

pavirs vėžiu, jei jau ir dabar nėra vėžys. Gydytojas kartais mato reikalo padaryti mikroskopinį ištyrimą.

Nevaržykite per daug standžiai krutų. Nelaikykite jų priploję prie krutinės, nes tai trukdo kraujo apytaką krutyse ir pažeidžia vidaus audinius. Didesnė krutim reikia paramos iš apačios, bet šiaip sau krutys neturi būti suslėgtos, kaip blynai. Gerai pritaiykty brazyrai padeda išlaikyti normalią išvaizdą ir apsaugoja krutis nuo pažeidimų.

Gimtuvės kakliuko vėžys irgi dažnai pasitaiko. Dažniausia jis prasideda nuo įsisenėjusių pažeidimų laike gimdymų. Įplyšimai, randai, opos ir bakteriniai apsikrėtimai esti pamatas vėžiui atsirasti. Kiekvienas gimtuvės įplėšimas turi būti sutaisytas, arba tuoj po gimdymo arba lukterėjus keletą savaičių. Per daugelį metų nesutaisyti įplėšimai geriau bile kada sutaisyti, negu paskiau susilaukti tos baisios vėžio ligos. Kokis gimtuvės vidaus arba jos kakliuko įdegimas, airtios baltosios irgi geria nedaro. Reikia tai prašalinti, sugydyti, kad nebebutų to nuolatinio erzimo.

Bendrai sakius, vėžio galima išvengti, prašalinant visokias sąlygas, iš kurių galėtų atsirasti vėžys.

Labai geras yra planas kiekvienam, ypač jau persiritusiam antrojo amžiaus pusėn, bent kartą kasmet duotis gydytoju išegzaminuoti. Tegul gydytojas patikrina, ar dar visa kas tebėra tvarkoj keblieje žmogaus mašinerijoje. Gydytojas gerčiau pažins, ar tas ar kitas nužiurimas guzelis tebėra nekalta, ar nėra kokių vėžio pradų. Periodingi sveikatos patikrinimai daug padeda sumažinti vėžio pavojų.

O kurie jau yra turėję vėžį ir jau buvo ant operacijos, irgi privalo užlaikyti visus gydytojo patarimus. Jei tau įsakyta po tulo laiko atsilankyti, kad patikrinus, ar neauga kur vėžys, tai nerizikuok savo gyvasia. Atsilankyk pas gydytoją, tai bent žinosi, kaip yra. Sutaupyai sau daug nervų energijos, neberekės tau nuolat rupintis, bijoti, abejoti. Dvasios ramybė ir skaidri nuotaika daug padeda užlaikyti gerą sveikatą.

Maudymasis

VIENTAS iš labiausiai mėgiamų vasaros sportų, tai maudymasis, nes besimaudant žmogus įsigija ypatingo jaudėsio ir taipgi įsigija geros mankštos žmogaus visas kuanas. Bet neužtenka vien maudyti; besimaudant, reikia mokėti plaukti ir taipgi reikia mokėti maudyti. Nemokantis plaukti neįsisis tokio jaudėsio, kokio įsigija mokantis, o ir jo kūnas neturės tokios naudos, kokią turi mokančio plaukti ir maudyti. Nemokantis maudyti, kartais, gali pasidaryti sau žalos: gali nuskesti ar šiaip kokią nemalonumą susilaukti. Ką reikia daryti ir ko nedaryti besimaudant, mes neseniai rašėme. Bet dar vieną gerą pamoką duoda S. Balčiausko straipsnis tilpės Lietuvos Ukininke, antrašte "Maudymasis". Straipsnis seka:

"Gal maloniausia vasaros pramoga yra maudymasis gaivinantiame vasaros vandenyje. Kas tik gyvena pačereje, paupy, pajury, tas vandens gaivinantis jiegas yra gerai patyręs. Maudymasis vasaros metu yra ne tik pramoga, bet ir apsišvarinimo priemonė, net ir sveikatos šaltinis. Neveltui kai kurie gydytojai ir mokslininkai deda pastangas vandeniu pagydyti kai kuriomis ligomis sergančius.

"Kiekvienam svarbu besimaudant ko daugiausia gauti naudos, o tai atsieksime, prisilaikydami kai kurių sveikatai būtinai reikalingų taisyklių.

"Norintieji maudyti pirmiausia susidurs su klausimu, ar tai nebus pakenkta sveikatai. Maudytis gali visi sveikieji, kiek nusilpę del sėdinčio darbo, kaip moksleiviai, darbininkai, valdininkai, išblyškusieji, nutukę ir per daug susierzinę, greit pykštą žmonės. Gaivinantis daug šiltesnis, kaip žmogaus kūnas, vanduo, kaip tik gerai paveikia — pakelia kūno jiegas, kaip odos augimą, medžiagų (maisto) sudegimą, kraujo tekėjimą. Kraujas turtėja kumeliais ir maitinančiomis medžiagomis. Nuotaika darosi skaidresnė, gyvenimo sunkumus pakelia daug linksniau. Riebalai nyksta, lyg tirpsta.

"Pradžioje nereikia per ilgaisia maudyti, geriausia 5 min. Paskui kasdien tą laiką galima kelti, pasiekiant 15 min. Ilgiau būnant vandeny, pervargsta, atšala kūnas — dreba, šniurpuliais krečia. Pavalgus pietus, pusryčius ar vakariene, reikia palukėti 1 ar 2 val., ir tik tuomet eiti maudyti. Visai nevalgius nepatartina eiti maudyti, nes kūnas buna persilpnas. I dieną geriausia maudyti tik vieną sykį, nes daugelis sykių einant išsisemia kūnas. Negerai yra ir dažnai maudymąsi pertraukti ir išnaujo lysti į vandenį.

"Nesimaudyk, kai esi pavargęs, uždusęs — širdis smarkiai plaka, bet palaik 10—15 min. kol nusiraminsi.

"Einant maudyti, reikia drąsiai lysti į vandenį ir plaukti, arba visą kūną aptrinti vandeniu, kad oda prisitaikytų prie žemesnės temperatūros.

"Vandeny reikia nuolat judėti, plaukyti arba žaisti. Vengti mėginti savo drasumą, plaukiant į sukurtingas arba nežinomas vietas. Geriau tuo atvėju pasitenkinti pakraščiu. Jei yra grupė besimaudan-

čiųjų, tai geriau plaukiantis tegul pabuna pakrantėje, kad galėtų pastebėti skęstantį ir jį išgelbėti. Jis kartų galėtų prižiūrėti, kad jo draugai vandeny neįsdykautų, nenardytų vienas kitą.

"Baigus maudyti, jei yra karšta diena, gali nusitrinti, bet kaitintis saulėje. Kaitinimasis saulėje arba saulės tynės dažniausiai seka su maudymusi.

"Kaitintis gali pradėti tik pamažu, pradžioje 5 min, didinant kasdien 5 min., iki 1—2 val. Iškart per daug įsikaitinus gali oda parausti, luptis, pasitaiko net saulės reikia apdengti balta skepetaita ar užsidėti kepurę. Gerai saulė veikia, kai odoje yra išbėrimai, voteles (net tuberkuliozinės). Kaitinimasis iki parudavimo neturi reikšmės. Sergant plaučių džiova, nepasitarus su gydytoju ir jam sveikatą neištyrus, net pavojinga.

"Baigdamas noriu priminti, kad sergant plaučių džiova, reumatizmu, kraujagyslių kalkėjimu, inkstų ir lyties ligomis, be gydytojo pasitarimo ir jo pritarimo, negalima nei maudyti, nei kaitintis. Jei kas serga nuomario liga, maudyti, ypatingai vienam, yra pavojinga, nes priepuolių užėjus galima prigeriti".

Mankšta

KIEKVIENAS darbas išeikvoja mūsų kūno jiegas, susikrauna jame netinkamų nuodingų medžiagų, kurias reikia pašalinti.

Darbas palieka taip pat netinkamų pasekmių, kaip susikuprinimas, persikreipimai, raumenų vienpusiški sustiprėjimai bei susilpnėjimai. Visa tai galima išlyginti atatinama mankšta.

Pradedant mankštintis, tenka prisiminti šias taisykles:

1. Mankštymai turi apimti visus mūsų kūno judesius vienodai. Jie turi būti lengvi ir kad lavintų ne atskiras raumenų grupes, o visą kūną.
2. Pradžioje reikia mankštintis pamažu ir tiksliai atliekant visus judesius, kad kūno dalis galėtų prisitaikinti. Kas kartas galima judesių įiegą bei kiekį didinti.
3. Nesimankštink tol, kol imi pajusti nuovargį ir mieguistumą.
4. Nuvargęs, persidirbęs niekuomet nesimankštink.
5. Besimankštinant reikia abiejomis rankomis vienodai naudotis. Jei dešinioji yra stipresnė, kaip kairioji, tai tuomet pastarąją reikia nuosėkliais mankštintimais įpratinti vienodai darbą atlikti.
6. Darbo metu, kai jis yra labai įtemptas, tenka protarpiais trumpam laikui atlikti porą kojų, rankų ir viso liemens judesių, giliai įkvėpti ir iškvėpti. Jei darbas visai nereikalauja fizinų įiegų, tuomet taip pat protarpiais reikia pasimankštinti.
7. Mankštos judesių tvarka arba eilė (ritmas) turi sutapti su įkvėpimu ir įkvėpimu, pav., keliant rankas aukštyn reikia įkvėpti, o nuleidžiant iškvėpti. Mankštintis reikia stengtis įprasti giliai kvėpuoti.

(L. U.) S. Balčiauskas.

Prigėrimai

DAUG prigėrimų besimaudant atsitinka visur. Bet daugiausia jų pasitaiko dideliuose centruose, kurių pirmoje vietoje bene bus New Yorko didmiestis. Nes sulig sveikatos departamento pranešimo, vien tik praeitą birželio mėnesį New Yorko mieste prigėrė 50 žmonių. O iš viso per šiu metų pirmą pusmetį iki liepos 1 dienos jau prigėrė 145 žmonės. Del to New Yorko miesto sveikatos komisinerius Dr. John L. Rice pastebi: "Tiek prigėrimų nebut buvę, jei tie žmonės būtų mokėję plaukti".

Tame pranešime taipgi pastebina, kad per tris pastaruosius metus New Yorko pakraščiuose prigėrė net 1,097 žmonės, arba kiekvieną metų prigėrė veik po 366. Iš tų 1,097 prigėrusiųjų 1,028 buvo vyrai ir vaikai, o tik 74 moterys ir mergaitės. Šitoks prigėriancijų skaičius, esą, toli gražu perdidelis, kuomet žmogus tik per savaitę laiko gali pramokti gerai plaukti. Ypač plaukti išmokti nesunku New Yorko mieste, kur daugybėje viešųjų tvenkinių plaukimo mokykla dykai.

Daugiausia prigėrimų nutinka vasaros mėnesiais, o didžiama prigėriancijų yra jauni vaikai ir mergaitės dar nepasiekę 20 metų amžiaus. Iš šiomet prigėrusiųjų 145 didelę didžiųjų sudarė vaikai ir vyrai, kurių skaičius siekė net 133, kuomet tuo pačiu laiku moterų ir merginų prigėrė tik 12. Birželio mėnesį prigėrė 50 žmonių, o gegužio — 48 žmonės. Taip nutiko todėl, kad birželio mėnesį daugiau žmonių maudėsi.

Mėgiantiems maudyti, nepaisant prie kokių vandeny jie gyvena, patartina išsimokyti plaukti. Išsimokyti nesunku. Reikia tik bent kiek atsidėti, o už to atsidėjimo bus naudos. Ypač plaukimo turėtų išmokyti jauni žmonės — vaikai ir mergaitės, kurie maudyti mėgsta daugiau, negu senieji.

Susivienijimo Reikalai ir Veikla

SLA 10 apskrčio protokolas 38-tas

SLA dešimto apskrčio pusmetinis suvažiavimas įvyko liepos 9 dieną, 1939 m., Riverview Parke, Racine, Wis.

1. Suvažiavimą atidarė vice pirmininkas Juozas Radavičia 10 val. ryte. (Pirm. J. P. Bankus suvažiavime nedalyvavo.)

2. Vice pirm. J. Radavičius paskyrė mandatų sutvarkymui komisiją B. Pukį, G. Grinių ir H. Labaną. Laikė mandatų tvarkymo vice pirm. J. Radavičius pakvietė pakalbėti šiuos delegatus, kurie pareiškė savo nuomones. J. Bankus pasveikino suvažiavusius delegatus ir apgailestavo, kad mažai delegatų atvažiavo. J. Martin ragino, kad šio suvažiavimo delegatai pareiškėtų sveikų minčių del SLA labo. C. K. Braze tikisi, jog šis suvažiavimas praves naudingų tarimų. J. Kasputis vėlįja geriausio pasisekimo šiam suvažiavimui. A. Pakšys prašė delegatų netęsti ilgai sesijos, kad daugiau laiko liktų piknikui.

3. Vardais perskaityta apskrčio valdyba. Pirm. J. P. Bankus ir suvažiavimą neatvažiavo ir atsiprašė, kad gavęs atostogas ir išvažiavęs į Wisconsin šiaurę. Dalyvauja šie: vice pirm. J. Radavičia, sekr. M. Kasparaitis, iždin. J. Mačiulis ir du organiz. I. Laurėl ir S. Mockus. Trečia org. I. Keskis nedalyvauja. Vice pirm. J. Radavičia nutarta paskirti padėjėjų tvarkos vedimui C. K. Braze.

Mandatų komisija, pertikrinus kuopų išduotus mandatus, rado teisėtai kuopų delegatus sekantčius:

Racine, Wis., 100 kuopa: A. Pakšys (J. Vasilauskas neprabuvo); South Milwaukee, Wis., 133 kuopa: B. Pukis; Milwaukee, Wis., 177 kuopa: J. A. Bankus (E. Staškunytė neprabuvo); Kenosha, Wis., 212 kuopa: H. Laban, C. K. Braze, J. Minot, Z. Minotienė, F. Povilanskas, J. Kasputis, J. Martin ir J. Poteliunas;

Waukegan, Ill., 262 kuopa: G. Grinius, I. Lauraitienė (A. Rukšėnas neprabuvo).

Viso dalyvauja iš penkių kuopų 13 delegatų, trys neprabuvo. Apskrčio valdybos penki, viso su sprendžiamais balsais dalyvauja 18.

Užregistruotos dvi viešnios O. Marcinkienė ir K. Puteliūnienė. Abidvi iš Kenosha 212 kp. narės.

4. Nutarta komisijų nerinkti. Jei pasirodys, kad yra reikalas — bus renkama vėliau.

5. Skaitytas protokolas 37 buvusio metinio suvažiavimo, kuris viešniai priimtas su pastaba, kad nebuvo išlaidos atimtos iš bendros sumos. Iš 1938 metų atėmus metinio suvažiavimo išlaidas, balansas išde pinigų liko \$26.56.

6. Apskrčio valdybos nariai trumpai davė raportus iš pusmetinio veikimo. Vice pirm. J. Radavičia, sako, kad išrinkus naują pirm. J. P. Bankų jam nedaug darbo lieka, bet jis seka 10 apskrčio veikimą ir atlieka jam pavestas pareigas. Rašt., M. Kasparaitis, surašęs buvusio metinio suvažiavimo protokolą ir sušaukęs šį pusmetinį suvažiavimą. Du pranešimus į Tėvynę parašė reikale šio suvažiavimo ir pikniko. Iždin., J. Mačiulis, raportavo, kad apskr. pinigai randasi Kenosha banke, nes banko valdytojai apsiėmė be primokėjimo pinigų laikyti. Išde pinigų viso yra \$26.56. Organiz., p-lė I. Laurėl ir S. Mockus, naujų narių neprira-

šė prie SLA., bet pažadėjo gyviau veikti. Šie viršininkų trumpi raportai vienbalsiai priimti.

6. Biznio komisija, per A. Pakšį, padarė pranešimą, kad apskrčio piknikas yra suruoštas ir užsibaigus suvažiavimui prasidės piknikas. Nusiškundė, kad kitų apskr. kuopų komisijos nariai šiame reikale nekooperavo ir mažai darbininkų paskyrė del pikniko. Prašė visų delegatų laike pikniko pamti šį reikalą.

7. Neužbaigtose reikaluose yra kai kurių kuopų dar neušimokėta metinių mokesčių už 1939 m. į apskritį. Prašomos kuopos, kad ir pavėluotai užsimokėtų.

8. Apskaitos. Per šį 1939 m. pirmą pusmetį į apskritį yra užsimokėję šios kuopos: 177 kp. \$1.50, 133 kp. — 80c. ir 262 kuopa — \$2.50; viso pajamų \$4.80. Buvo išde pinigų \$26.50. Pridėjus pajamas \$4.80 — viso sudaro \$31.36.

9. Nauji sumanymai. J. Puteliunas įneša, kad S. L. A. gyviau veikty įsteigime seneliams prieglaudoms namų. Neparėmus šio įnešimo, taip ir liko tik pakeltu klausimu.

B. Pukis įneša, kad iš apskrčio iždo būtų paaukota Lietuvos Ginklų Fondui \$10. Po diskusijų balsuota ir 10 balsų prieš 4 balsus įnešimas atmestas.

M. Kasparaitis įneša, kad šio apskrčio kuopos steigty lietuvių kalbos mokyklėles. Delegatai šiam įnešimui pritarė ir nutarta, jei kuri šio apskrčio kuopa turės lietuvių kalbos vaikams mokyklėlę, tai 10 apskritis pasižada pagal išgalę teikti piniginę paramą.

J. Kasputis įneša, kad kuopos kreiptųsi į Centro sekretorių su laiškais del ištirimo viso reikalo kaip yra prižiūrimos ir tvarkomos SLA nuosavybės Chicagoj. Gandai eina, buk visas šis reikalas tvarkomas per vieną iždo globėją p-lę Mikužutę. Jei taip tikrai būtų, tai mūsų supratimu nepraktiška: vienos neuženka, nes 150 tukstančių dolerių vertės nuosavybių vienai visus reikalus atliekant atsiranda piktų liežuvių ir visokių priekaištų. Delegatai šį įnešimą užgėrė ir priėmė.

J. Bankus daro pranešimą ir kviečia visas šio apskrčio kuopas dalyvauti jubiliejiname piknike, kuris yra ruošiamas bendrai dviejų kuopų: SLA 177 kuopa minės 25 metų sukaktį, SLA 133 kuopa — 20 metų. Iškilmingas piknikas bus liepos 16 d., Badger Grove, South Milwaukee. Wis. Kenosha 212 kuopa kvietė dalyvius į pikniką taip pat liepos 16 d. Paaikšėjo, kad milwaukeečių kuopos pirmiau pradėjo ir garsino Tėvynę už kenoshečių 212 kuopą. Apgailestauta, kad del neapsižiūrėjimo tą pačią dieną įvyko du piknikai.

10. H. Laban, varde SLA 212 kuopos, užkvietė, kad šio 10 apskrčio metinis suvažiavimas būtų šaukiamas sausio mėnesį į Kenosha. Suvažiavimas vienbalsiai ir mielu noru pakvietimą priėmė ir todėl metinis suvažiavimas bus šaukiamas į Kenosha, Wis.

11. Šį pusmetinį suvažiavimą tvarkingai vedė ir uždarė vice pirmininkas, Juozas Radavičia, su pritarimu visų delegatų 1230 val. po piet.

Vice pirmininkas Joseph Radavičia, Raštininkas M. Kasparaitis, 1827 Linden Ave., Racine, Wis.

Bay Shore, L. I. N. Y.

Algis S. Augunas

Algis S. Augunas yra sunus Aleksos M. ir Stelos Augunų, kuris šį pavasarį užbaigė Bay Shore, L. I. N. Y., High School. Algio tėveliai yra plačiai žinomi netik Long Islando ir New Yorko-Brooklyno lietuviams, bet ir plačiosios Amerikos lietuviams, nes jie seniau gyveno Brooklyne, kur per penkis metus p. Augunas ėjo Vienybės manadžeriaus pareigas ir dar pirm to yra plačiai pasižymėję visuomeniniame veikime, scenoje ir laikraštiniškystės dirvoje. Jis savu laiku taipgi buvo SLA Politinių Kalinių Sėlpmo Komisijos nariu ir yra vienas iš organizatorių SLA 333 kuopos, St. James, L. I. N. Y. Stela Augunienė taipgi yra S. L. A. narė ir gerokai pasižymėjus veikime, ypač tarpe Long Islando moterų. Algis S. Augunas gabiai mokėsi ir rengiasi ir toliau mokytis. Ką mokysis, dar nėra tikrai nusistatęs, bet geriausiai fiziškos kultūros mokslo, kurią sritį jis geriausiai myli, nes jau besimokydamas pradinėje mokykloje ir lankydamas High School gerokai pasižymėjo kaip gabus besbolininkas ir basketbolininkas. Todel jis ir norėtų būti fizinės kultūros instruktorium. Linkime jam savo pasirinkimą sėkmingai atsiekti ir taipgi sekti gerųjų tėvėlių keliais.

SLA 7 apskrčio išvažiavimas

SLA 7 apskrčio išvažiavimas, arba "Lietuvių Tautiška Diena" bus rugpjūčio 20 d., Lake Ariel Parke, apie 20 mylių nuo Scranton, Pa.

Lake Ariel parkas yra labai populiarus. Netik šventadieniais, bet ir paprastomis dienomis čia tukstančiai žmonių suvažiuoja. SLA nariai ir jo prieteliai turės progos tą dieną šį gražų parką pamatyti.

Apie 3 val. po pietų bus didelis prakalbų programos. Kalbės SLA sekretorius Dr. M. J. Vinikas, Pennsylvania valstijos iždininkas p. F. Clair Ross, Luzerne apskrčio buvęs teisėjas p. John Fine, buvęs Pennsylvania valstijos legislator atstovas p. Antanas Janušaitis iš Scranton, Pa. Programą vesti yra paprašytas adv. Jonas S. Lopatto.

Apskrčio pasamdyti autobusai iš Wilkes Barre, Pa. ir Pittston, Pa. išvažiuoja 9:30 val. ryte. Autobusais važiavimas bus labai puikus ir malonus, nes teks pervažiuoti labai gražias apielinkes. Važiavimas į abi puses, nuo Wilkes Barre ir Pittstoto \$1.00, nuo Scranton 50c.

Kuopų valdybos prašomos pasirupinti kuodaugiausiai autobusus keleivių suorganizavimui. Važiavimui tikėtai bus parduodami tik iki rugpjūčio 13 d.

Važiuojantiems automobiliais iš Wilkes Barre artimiausias kėlias yra Dupont-Daleville vieškeliai. Ant kryžkelių ir užsikimū getonos spalvos vilyčiomis, su žodžiais

"To Lith Outing", bus nurodyta kurlink važiuoti.

SLA nariai ir jo prieteliai turėtų imti pavyzdį iš kitų tautų šioj apielinkėj išvažiavimus rengiančių, kur tukstančiai žmonių suvažiuoja. Mes, lietuviai, pasirodykim, kad mes mylim savo tautą, gerbiame savo organizaciją. Todel rugpjūčio 20 dieną, kas tik galim, važiuokim į Lake Ariel.

Juozas Mačiūna, SLA 7 apskr. sekr., 44 Tedrick Street, Sebastopol, Pa.

Chelsea, Mass.

SLA 53 kuopos veikla

Viršminėta kuopa smarkiai rengiasi prie SLA 2 apskrčio metinio išvažiavimo, kuris įvyks liepos 30 d., Lake Chauncy Parke, Westboro, Mass. Perteitame kuopos susirinkime apsiėmė piknike dirbti V. Kirmelevičius ir A. Lukošius.

Busus organizuoti išrinkti V. Jonys, J. Celevičius ir V. Gancevičienė. Kai teko girdėti, tai buso tikėtai jau paruošti ir jau belieka tik laukti pikniko dienos. Įžangos knygtutės taipgi yra parduotos.

Taigi mūsų kuopa atlieka savo užduotį link savo apskrčio šimtu nuosimčių. Butų pageidautina, kad ir kitos kuopos pasistengtų pagal savo išgalę toje linkmėje pasidaruoti, nes mūsų apskritis iš savo iždo rėmė ir dabar remia visą parėmimo vertas lietuvių kultūrinės įstaigas. Taipgi remia silpnesnes SLA kuopas, gyvuojančias 2 apskrčio ribose. Todel visu SLA kuopų ir narių yra šventa pareiga dalyvauti savo organizacijos parengime ir tuo įrodyti, kad domimės savo organizacija.

F. K.

Detroit, Mich.

Svarbus pranešimas

SLA 352 ir 200 kuopos prašo kitų organizacijų nteko nerengti rugsėjo 24 d., š. m., nes šios kuopos rengia didelį ir iškilmingą bankietą priimti savo naujus narius, kurie prisirašė laike Pažangos Vajaus.

Apart visų kitų gražių dalykų, bus skani vakarienė, geras programos ir dalyvaus S. L. A. prezidentas adv. F. J. Bagočius.

M. J. Kemešienė, Distr. 13 gen. org.

Antro apskrčio išvažiavimas Lake Chauncy parkan liepos 30 dieną

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje antro apskrčio 9-tas metinis išvažiavimas įvyks sekmdienį, liepos 30 d., 1939 m., LAKE CHAUNCY PARK, WESTBORO, MASS.

Pikniko programos bus platus ir įvairus. Susidės iš kalbų, dainų, muzikos, sporto, gražuolės rinkimo ir kitų įvairenybių. Dainuos So. Bostono "Gabijos" choras, vad. S. Paurai ir Worcesterio "Aušrelės" choras, vad. J. Dirvelis. Sokiams gros garsus J. Dirvelio orkestras. Įvyks gražuolės 2-ro apskrčio "Miss Susivienijimas" rinkimas. Prie įžangos tikiety \$100.00 bus duodama išlaimėjimui.

Visi Naujosios Anglijos lietuviai yra kviečiami dalyvauti šiame gražiame parke, kur galėsime linksmai laiką praleisti ir kartu paremsite labdarinę darbą, nes šio išvažiavimo dailis pelno bus paskirta del Klaipėdos tremtinių.

KELRODIS: Geriausia važiuoti keliu Boston-Worcester turnpike No. 9. Privažiavus Westboro teritoriją, tēmykite Lyman St. prie Stop Light. Iš Bostono po dešinė, o iš Worcesterio po kairė. Šia gatve pavažiavus porą minučių rasite pikniko vietą.

RENGEJAI.

Detroit, Mich.

SLA 352 kuopos susirinkimas

SLA 352 kuopos susirinkimas įvyks rugpjūčio 6 d., š. m., Lietuvių svetainėje, 25-th ir Vernor Hy., 9 valandą ryte.

Visi SLA 352 kuopos nariai ir narės būtinai privalot dalyvauti šiame susirinkime, nes bus svarbių reikalų svarstymas.

Apart kitų SLA 352 kuopos reikalų bankieto komitetas jau turi tikiety ir kiekvieno nario butų pareiga pasiimti minėto bankieto porą tikiety ir juos parduoti savo draugams.

Mūsų 352 ir 200 kuopų rengiamos narių įvezdinimo iškilnės bus tuo svarbios, kad jose dalyvaus SLA prezidentas adv. F. J. Bagočius iš Boston, Mass.

M. J. Kemešienė.

Pittston, Pa.

SLA 7, 79 ir 203 kuopų piknikas gerai pavyko

Liepos 2 d. vietiniame Valley View parke SLA 7, 79 ir 203 kp. bendrai rengtas piknikas pavyko. Žmonės į pikniką pradėjo rinktis vėlokai, tačiau pavakare buvo jau gana gražus burys susirinkusių.

Apie 4 val. prasidėjo prakalbų programos. Šioj apielinkėj pasižymėjęs kalbėtojas, buvęs Pennsylvania val. legislator atstovas p. A. Janušaitis iš Scranton, Pa., pasakė gražią prakalbą iš lietuvių praeities, primindamas kokiose sunkiose aplinkybėse lietuvių šioj šaly organizavosi ir kad per jų dideles pastangas SLA išaugo į tvirtą ir pastovią organizaciją. Nepriklausančius ragino prie SLA prisirašyti.

Buvęs šio apskrčio teisėjas, p. John Fine, savo kalboj priminė, kad jis lietuvių gerai pažysta kaip dorus, taikingus ir sąžiningus šios šalies piliečius. Teisėjas klausiusius nustebo žinojimu lietuvių istorijos, iš kurios daug ką įdomaus savo kalboj pasakė. Žaisly-lenktynių programą vedė pikniko pirmininkas, p. Vincas Seilius, iš Inkerman, Pa. SLA 79 kuopa laiminga, kad susilaukė naują nari, toki gaby, energingą, gerą patriotą ir pasišventusį kuopoj darbuotis p. V. Seilių, kuris ateityje gali daug del SLA pasidaruoti.

Prakalbų programą vedė pasižymėjęs šioj apielinkėj veikėjas SLA 7 apskrčio sekretorius, Juozas Mačiūna, kuris daug pasidarbavo šio pikniko surengime ir piknike susirinkusius, per įtaisytus garsiakalbius, linksmino gražiomis rekordų dainomis ir muzika.

Nors piknike neperdaugiausia žmonių susirinko, bet jų geras upas, linksni veidai ir gražus apsiėjimas darė gero įspūdžio.

Pelno kuopos pasidalino po \$22.65.

A. G.

Mahanoy City, Pa.

A. a. Andruskeviciene, SLA 211 kuopos narė

Ir vėl mus aplankė liudnumas, ištraukdamas iš mūsų tarpo mums visiems mylimą ir veiklią SLA 211 kp. narę, E. Andruskeviciene, kuri numirė birželio 29 d.

Velionė buvo gimus Lietuvoj. Į šį kraštą atvykus daugiausia laiko gyveno Mahanoy City, kur ir kunas likosi palaidotas parapijos kapinėse.

Velionė prigulėjo per tulą laiką prie SLA 211 kuopos ir Sv. Magdalenos draugijos. Per visą gyvenimo laiką buvo visų mylima ir darbšti narė savo organizacijose. Ją vyras Pranas apieido jau 12 metų atgal.

Nuliudusius paliko du sunus Joną ir Antaną namie, brolių Joną Kaminską Plymouth, Pa., ir dvi seseris Lie-tuvoj. Laidojo graborius Reklaitis.

Velionė bus ilgai mūsų mintyse, nes ją užmiršti ilgai nebus galima.

Ilsėkis, sese, šios šalies šaltose žemelėje.

SLA 211 kuopos narė Jieva Petrusauskienė likosi nugabenta į Locust Mountain Hospital liepos 8 dieną, š. m. Veliname greito pasveikimo ir laukiamo sugrįžtant.

Stasys Kuržinskas.

Waterbury, Conn.

Iš SLA 11 kuopos veikimo

SLA 11 kuopos mėnesinis susirinkimas buvo liepos 6 d. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm., T. Matas. Protokolo sekr. p-lė Kat. Radauskaitė perskaitė pračio susirinkimo protokolą, kuris priimtas.

Pikniko rengimo komisijos narys, Balis Petrauskas, raportavo, kad pikniką turėjo atšaukti, nes suvėlavo leidimą gauti piknikui, o be leidimo rengėjai bijojo rizikuoti, nes yra didelė bausmė. Tas padarė keletą dolerių išlaidų. Nutarta, jei bus galima, vėliau surengti pikniką. Komisija atsiėmė p. Petrą Krugelį, gal jis duos savo daržą. Jeigu nebus gauta vieta piknikui, tai kaip atvės oras surengs kokius šokus ar ką kitą. Komisija padidinta ir į ją įeina: Mag. Senkuvienė, Vlad. Dumšienė ir Mat. Bekerienė.

Ligonijų lankytojas, Vincas Bajoras, negalėjo atsilankyti į susirinkimą, nes turėjo dirbti, tai fin. sekr. p-lė H. Tarailiūtė pranešė, kad apsirgo St. Padaigis, o J. Andriulis yra ligoninėje.

Knygų peržiūrėtojai išdavė pusmetinę finansų atskaitą — J. Taraila ir Vlad. Dūmšienė.

Pračiojo savo koresp., rašydamas apie Antano Dzimido žmonos mirtį, buvau parašęs, kad paliko tik vieną dukterį, o tikrenybėje paliko 3 dukteris: Aldoną, Birutę ir Genovaitę. Birutė pereitą mėnesį užbaigė High School.

Gavau vėlnių nuo dešrų baltiaus rengimo komisijos, kad nukniaukiau \$10.00: mano buvo parašyta, kad pelno liko \$38.65, o tikrenybėje liko \$48.65.

Mūsų ligonijų lankytojo, Vinco Bajoro, sunus Pranas

A. Bajoras užbaigė Leavenworth High School.

Sekantis susirinkimas bus rugpjūčio 3 d., 103 Green St., vakare.

P. Motiečius, SLA 11 kp. koresp.

New Kensington, Pa.

SLA 192 kuopos piknikas pavyko

SLA 192 kuopos piknikas lepos 16 dieną pavyko gerai. Pasitaikė graži diena, tai į pikniką atsilankė daug SLA narių ir svečių, kurie laiką gražiai praleido. Iš šio parengimo kuopai liks \$33.76 pelno.

Pikniko rengimo komisijoje buvo A. Vaitekas, J. Balčius, J. Sakalauskas, J. Svipas, J. Maslauskas, K. Gotauskaitė, J. Virbskienė, I. Vaitkienė ir V. Gamulis. Už gražaus pikniko surengimą jiems priklausė didelė padėka.

Kitas piknikas

Šiuo pranešu, kad sekantis SLA 192 kuopos piknikas įvyks rugpjūčio 13 d., Peacock parke, apie pusę mylios už Kinlock, Pa. Bus geras orkestras, kuris gros lietuviškus ir amerikoniškus šokus. Turėsime šalto alaus ir kitokių gėrimų. Komisija kviečia visus vietinius ir apielinkės lietuvių skaitlingai į šį mūsų pikniką atsilankyti.

Varde komisijos, V. Gamulis.

Steubenville, Ohio

Lietuvių draugijų bendras parengimas

SLA 22 kp. susirinkimas įvyko liepos 2 d. Nutarta surengti bendrą visų vietinių organizacijų pikniką, kaip lietuvių dieną. Tai įvyks rugpjūčio 6 d. Parengime dalyvauja: SLA 22 kp., Lietuvių Brolių Klubas ir SLRKA 253 kuopa. Pikniko vieta randasi 8 mylios nuo Steubenville vakarinėje pusėje, prie 43 kelio, Criss Place. Tai yra gera vieta šokiams. Be to, bus visokių gėrimų ir užkandžių.

Kviečiame visus tą dieną įstieyti ir piknike skaitlingai dalyvauti. O tai bus Steubenville lietuvių istorinis piknikas, nes tokio parengimo dar niekad nebuvo. Visi lietuviai — seni ir jauni — prašomi atsilankyti. Visi busite širdingai priimti ir pavaišinti.

Kurie neturės savo automobilių nuvažiuoti į tą pikniką, tai bus nuvesti troku dykai. Trokas išeis nuo lietuvių svetainės, 428 So. 7-th St. Kurie nenorės važiuoti troku, tai tie galės nuvažiuoti busu, o busu nuvažiavimas į pikniko vietą kainuos 20c.

Dar kartą kviečiame visus dalyvauti lietuvių organizacijų rengiamame piknike, kuris įvyks rugpjūčio 6 dieną.

Parengimo Komisija.

Manchester, Conn.

Rengimės į Pasaulinę Parodą

SLA 207 kuopos susirinkimas įvyko liepos 14 dieną. Kuopa nutarė surengti ekskursiją į Pasaulinę Parodos Lietuvių dieną, kuri bus rugšėjo 10. Kas norės su ta ekskursija į Pasaulinę Parodą važiuoti, SLA 207 kuopos nariai ar ne nariai, prašome kreiptis į kuopos komisiją, kuri yra įgaliota pasamdyti kūsą važiavimui į Pasaulinę Parodą. Busas iš Manchester išvažiuos rugsėjo 10 d., 5 val. ryte.

Norintieji važiuoti, kreipkitės į komisiją sekamais adresais: P. Ambrose, 30 Sumner St. (Telefonas 4243) ir J. Tvaronaitis, 34 Spruce St. (Telefonas 7735).

Vietas reikia užsisakyti ne vėliau rugsėjo 27 dienos. Po tos dienos užsakymai nebus priimami. Komisija.

PAŽYMĖJIMAI IS REDAKCIJOS KREPŠIO

MUSŲ energingasis Dr. A. L. Graičūnas visuomet daug netikslumų Amerikos lietuvių gyvenime suranda. O tuos netikslumus suradęs, jis įsiekia išėjimą, kaip juos pagerinti. Dabar jis savo straipsnyje "Prailginkime lietuvių Amerikoje" irgi keletą netikslumų nurodo ir pamokina, ką reikia daryti, kad lietuvių Amerikoje ilgiau gyventų. Be kitko, Dr. Graičūnas labai priešingas angliskai ir m. s. skyriams lietuvių laikraščiuose. Jis siūlo tuos skyrius panaikinti, o jų vietoje lietuviškus skyrius įsteigti. Brolis Dr. Graičūnas savo tą straipsnį šitaip užbaigia: "JEI AUSRININKAI AR VARPININKAI BUTŲ RASĘ RUSŲ KALBOJE, TAI JIE BUTŲ TAPE APDOVANOTI PER CARŲ ORDINAIS, MEDALIAIS IR RIEBIONIOMI PENSIJOMIS, O AMERIKOS LIETUVIŲ SPAUDA SU LENGVA SIRDZIA ASMILIUOJA LIETUVISKĄ JAUNIMĄ". Šitas labai skaudus Dr. Graičūno Amerikos lietuvių spaudai primetimas tur but gyvuos ilgiau, negu pats jų žodžių pareiškėjas.

SENIAU bile draugija, rengdama bent kokią pramogą, ir kitas draugijas pasikviesdavo toje pramogoje dalyvauti. O dalyvavimas būda-

vo demonstrativis. Visi pakviestų draugijų nariai dėvėdavo savo draugijos ženklus (kukardas), dėvėdavo baltas pirštinais ir į parengimą atsinešdavo savo draugijos vėliavas. Be to, kaip rengėjai, taip ir sukviešti svečiai bent kartą-kitą procesija apeidavo svetainę ir po to prasidėdavo kalbos ir sveikinimasis draugijų viršininkų. Tai buvo panašu į tą paprotį, sulig kurio anais laikais Lietuvoje viena parapija pasikviesdavo kitą parapiją į savo atlaides. Ir dabar dar viena-kita draugija ar kuopa savo kaimynės į savo pramogas pasikviečia. Bet procesijų jau nebūna. Bet dabar pas mus jau įsigalioja daug gražesnis paprotys: keletas draugijos ar atskirų organizacijų kuopos surengia bendras pramogas, kurios dažniausiai būna pasekmingos. Toks bendravimas ar nebus tai tik pradžia tos vienybės, į kurią vėliau daugeliui draugijų reikės suelti del to, kad išlaikius savo egzistenciją, o podraug ir kad pagelbėjus lietuviams kaip mažumai šioje "tarpinio katilė" išsilaikyti.

VOICE of American Lithuanians jau nepasirodo (bent į mūsų redakciją jis daugiau neatina). O tas mėnesinis žurnalas anglų kalba buvo pasvęstas Amerikos lietuvių jaunimui. Kodel jam nebuvo lemta bent kiek ilgiau gyvuoti — sunku

pasakyti. Tačiau Jaunimas, taip pat Amerikos lietuvių jaunimui pašvęstas laikraštis, dar eina.

SIEMET Ameriką daugiau Lietuvos lietuvių aplanko, negu kuomet nors pirmiau. Taip yra todėl, kad nemaža mūsų viengėnių iš anapus vandenyno atvyksta į New Yorko Pasaulinę Parodą. Jau yra atvykusių nemaža pavienių, kurie aplankys Parodą ir savo gimines Amerikoje. Liepos 21 dieną į New Yorką atvyko organizuota ekskursija, susidedanti iš 27 pramonininkų, verslininkų ir profesionalų. Apie pabaigą rugpjūčio atvyks Vytauto Didžiojo Universiteto studentų ir studentėlių 43 asmenų choras. Choras netik dalyvaus Pasaulinėje Parodoje lietuvių dienos programoje rugsėjo 10 dieną, bet duos koncertus ir vienoje-kitoje didesnėje lietuvių kolonijoje. Kur ir kada tie koncertai įvyks — parodo tvarkraštis, kuris telpa šiame Tėvynės numery.

VASARA jau persilaužė į kitą pusę. O nē nepastebėjome, kaip tai atsitiko. Taip mat greitai tasai laikas bėga: dar neseniai buvo pavasaris, dabar vasara, o kaip mat — vėl ruduo ir žiema. Ši vasara tikrai nevasariška: be lietaus ir karščių. Del lietaus ukininkai jau aimanuoja, ypač ryt-vakarinėse valstijose. Kas bus? Kas bus ar kas nebus, bet mūsų Susivienijimo ku-

jau rengiasi rudens pramogoms. Vyriausios tų pramogų bus tai laikas Pažangos Vajaus priimtų narių įvežinio baltai, kurių įvyks gana daug. Tokius balius rengs veik visos kuopos, kurios naujų narių laike Pažangos Vajaus gavo.

"KOL saulė patekės — rasa akis išės". Kol mes nedirbsime, o tik aimanosime, kad mūsų jaunimas ištautėja — tas jaunimas tikrai ištautės. Kada mes patys lietuviškų knygų nebeskaitome, tai ko mes galime laukti iš mūsų jaunimo?

PASTARUOJU laiku šie proliai ir seserys pareiškė noro prie mūsų Susivienijimo prisirašyti:

- So. Boston, Mass., 43 kp.— S. Alukonis;
- Ansonia, Conn., 66 kp.— O. Pauzėnė;
- East Cambridge, Mass. 191 kuopa— A. Smith;
- Toledo, Ohio, 193 kp.— G. Sutkaitis;
- Mahanoy City, Pa., 211 kuopa— M. Abramavičienė;
- Greenfield, Mass., 297 kp.— A. Sodaitis;
- Buffalo, N. Y., 304 kp.— A. Baron;
- Chicago, Ill., 313 kp.— M. Chereska;
- Detroit, Mich., 352 kp.— A. Grabowskas.

jo gana didelis burys draugų, kaimynų ir pažystamų. Buvo gana daug gražių gėlių vainikų.

Velionis priklausė prie Lietuvių Piliečių Klubui, Sebastopol, Pa. Klubas turėjo pirktiną vainiką, bet velionio moteris prašė, kad auka būtų mišios, nes vainikų yra gana daug. Tai išpildyta.

Velionis dideliame nuliudime paliko moterį Oną ir dukterį Eleną. Mes visi kuopos draugai reikiame likusiai šeimynai kodidžiausią užuojautą, o velioniui lai būna lengva šios šalies žemelėje išsėtis.

Velionio likusį šeimyną, moteris ir duktę labai aičiuoja visiemis draugams, kaimynams ir pažystamiems, kurie dalyvavo laidotuvsė jų mylimo vyro ir tėvo.

O. Galinskienė, SLA 203 kp. sekr.

Saginaw, Mich.

SLA 144 kuopos piknikas

SLA 144 kuopa rengia pikniką, kuris įvyks rugpjūčio 6 dieną, Boosters Parke, East St., Cass River Ridge. Pikniko rengimo komisija kviečia visus vietinius ir apilinkės lietuvius į šį pikniką skaitlingai atsilankyti. Ypač kviečiame visus šios apilinkės SLA narius dalyvauti. Bus duodami prizai, turėsime gėrimų ir užkandžių, todėl jauni ir seni galės laiką smagiai praleisti: pasišokti, užsižaidinti, išsigerti ir su savo draugais bei pažystamais susieiti.

Važiuojant, imkite East St. kelią, prie Cass River tilto pamatysite giraitę, kurioje bus piknikas.

Visus atsilankyti kviečia Komisija.

Lankėsi redakcijoje

Liepos 21 dieną laivu "de France" į New Yorką atvyko kauniečiai vai ininkė p-lė Vanda Steponavičiūtė, kuri Amerikoje žada paviešėti kokius du mėnesius. Ji atvyko pas savo dėdę P. K. Bundonį, S. L. A. 76 kuopos narį iš Central Brooklyn, N. Y. Liepos 22 dieną, dėdės Bundonio lydimą, p-lė Steponavičiūtė atsilankė Tėvynės redakcijoje, kur su ja pasikalbėta įvairiais reikalais. Brooklynas New Yorkas į viešnią daro didelio įspūdžio, o kad gerai su New Yorko didmiesčio ir kitomis Amerikos dalimis apsipažinus, ji žada visa tai pasturdiuoti. Ji taipgi lankysis ir pas kitus savo gimines Amerikoje. Aplankys ir Pasaulinę Parodą.

Liepos 21 dieną Tėvynės redakcijoje lankėsi neseniai iš Lietuvos atvykęs adv. Raulinaitis, kuris Amerikoje taip pat žada ilgokai pabuti ir savo gimines kituose miestuose bei Pasaulinę Parodą aplankyti.

Liepos 24 d. lankėsi Juozas Valentukonis. Tai vienas liepos 21 d. iš Lietuvos atvykusios Rašinskaitės sesutė, kuri profesijos p. J. Valentukonis yra žaitytojas — dekoratorius ir amato mokytojas. Jis yra pasiryžęs entuziastiškai raginti Amerikos lietuvių pradėti žuvininkystės būjnį šventosios uoste.

Lankėsi chigagietė Joaha Rašinskaitė, SLA išdininko K. P. Gugio sekretorės Josafinos Rašinskaitės sesutė, kuri New Yorko apilinkėje leidžia atostogas ir ta pačia progą aplanko New Yorko Pasaulinę Parodą.

Praeitą savaitę lankėsi chigagietė ponia Juknienė, kuri grįžta iš Kanados ir šiuo tarpu aplanko Pasaulinę Parodą.

AR ATLIKOTE SAVO SLA PAREIGĄ?

Visi nariai nutarė paskelbti Tėvynėje, kaip "gražiai apskritis gelbsti" mažoms kuopoms.

Visi nariai nepamirškite atsilankyti į sekantį kuopos susirinkimą, kuris įvyks rugpjūčio 2 dieną, priprastoje vietoje ir priprastu laiku.

Agnes Kuiziniūtė, SLA 104 kp. koresp.

New Kensington, Pa.

Pranešimas SLA 192 kuopos nariams

Gerbiamieji SLA 192 kuopos nariai! Visi gerai žinote, kad mūsų kuopos paprasti susirinkimai įvyksta antrą sekmadienį kiekvieno mėnesio. Sekantis susirinkimas turėtų įvykti rugpjūčio 13 dieną, bet kadangi tą dieną įvyksta mūsų kuopos piknikas, tai susirinkimas įvyks sekmadienį, rugpjūčio 6 dieną, arba viena savaitė anksčiau. Todel visi nariai ir narės malonėkite nepamiršti ir į susirinkimą atsilankyti rugpjūčio 6 dieną. Atsilankyti yra svarbu, nes turime daug reikalų aptarimui ir taipgi nariai turi užsimokėti mėnesines duokles, kad ne liktų suspenduoti, o vėliau iš organizacijos išbraukti. Ateidami į susirinkimą, atsiveskite kandidatų į SLA 192 kuopą prisirašyti. J. Svipas, SLA 192 kp. sekr.

Sebastopol, Pa.

A. a. Jurgis Kunauckas, SLA 203 kuopos narys

Birželio 23 dieną numirė SLA 203 kuopos narys Jurgis Kunauckas. Velionis paėjo iš Suvalkijos, Pakuonio parapijos, Dvilikio kaimo. Prie SLA prisirašė 4 dieną vasario, 1923 m., ir visą laiką išbuvo kuopoje kogeriausiu nariu.

Velionis ilgą laiką jautėsi ir skundėsi sveikata. Nors buvo pultasi prie gydytojų ir gana gerai iškasčių padėta, bet buvo be pasekmių — turėjo atsiskirti su šiuo pasauliu.

Velionis palaidotas birželio 27 dieną su bažnytinėmis apeigomis šv. Kazimiero kapinėse, Pittston, Pa. Į kapus palydė-

DEMOKRATIJA IR DIKTATURA

Dabartiniu laiku, kuomet daugelį pasaulio valstybių valdo diktatūros, dažnai matome spaudoje propagandinių pranešimų apie diktatorių šalyse veikiamus ir nuveiktus darbus. Tos propagandos diktatorių naudai būna tokia tvarka visuomenei perduodamos, kad toji visuomenė įgauna supratimą, buk tik diktatorių šaly, kur šalies gyventojai spaudžiami diktatūros geležine ranka, tokie darbai galima atlikti, o tose valstybėse, kur randasi demokratinė tvarka, niekas valstybės budavojimu, joje bent kokių dalykų pagerinimu nē nesirupina. Tokiuose atsitikimuose diktatoriai jiems neužtarnautais perlais mēgina pasipuošti todėl, kad demokratinės valstybės neturi propagandos ministerių ir nemato reikalo savo nuveiktus arba veikiamus darbus propagandiniu būdu reklamuoti.

Amerikoje siaučiant depresijai, kuomet Rooseveltas tapo išrinktas prezidentu, jis aiškiai permatė, kad pirmesio prezidento Hooverio skelbtas obalsis "prosperity around the corner" tikrenybėje nėra ir kad reikia imtis rimtu ir sveiku protu apgalvotų žygių krizės laiku išmaitinti milijonus bedarbių šeimynų ir duoti užsiėmimą milijonams jaunų vyrų, kad jie turėtų šioj toki pragyvenimą, kad galėtų išmokyti amatus ir suaugti naudingais valstybei vyrais, vieton kad jie be darbo būdami nueitų jiems patiems pražūtingais keliais.

Šias nepaprastai dideles gyvenimo problemas prezidentas Rooseveltas pats vienas neapsiėmė išspręsti ir del to jis pasikvietė talkon ekonomistus, garsius aukštųjų mokyklų profesorius ir sudarė vadinamą "Brain Trust", arba prezidento patarėjų komitetą.

Prezidentas Rooseveltas su savo patarėjais tuojau suorganizavo WPA (Workers Progress Administration), sulig kurio programo yra duodami darbai šeimynų užlaikytoms dirbant miestuose, taisant ir gerinant gatves, parkus ir visokias aikštes bei statyti valdiškus pastatus. Cia milijonams vyrų surasti darbai ir iš milijonų akių pranyko bado šmėkla. Bet tuo pačiu sykiu liko milijonai jaunų vyrų, kurie būdami pačios jaunystės energijoje neturi jokio užsiėmimo. Šiame reikale tapo suorganizuota vadinama CCC (Civilian Conservation Corps).

Tuojau tapo sudarytos jaunims vyrams stovyklos. Iš niestų jauni bedarbiai vyrai į jas buvo išvežami. Per pėrius 6 metus į CCC stovyklas buvo sumobilizuota ir išvežta 2,500,000 jaunų vyrų. Diktatorių šalyse tokie vyrai būna lavinami kariško mūstro, kaip kaimyną užpulti, ji sunaikinti ir jo turtą pasiimti, o Amerikos CCC stovyklose jauni vyrai auklėjami kuno kulturoje ir naudingiems valstybei darbams.

Iki šiam laikui CCC stovyklose esanti jauni vyrai atliko skančius darbus:

Pasodino 1,741,000,000 medelių;

Nutiesė kelius 104,000 mylių ilgumo;

Telefono vietas nutiesė 71,692 mylių ilgumo;

Pabudavojo 40,000 įvairių tiltų;

Pabudavojo 45,000 įvairių būdinkų;

Sudaryta 5,000,000 vandenio užtvankų arba prūdų;

Pravedė 16,000,000 įvairių mažų kelių pradedant 16 pėdų platumu;

Iškasė 20,084 įvairių šulinių, vandenio duobių bei vandens rezervui vietų;

Miškų ir pievų gaisro pavo-

jus prašalintas nuo 2,000,000 akrų žemės;

Pagerinta 3,312,498 akrų miško;

Praleista 9,000,000 vieno vyro darbo dienų kovoje su miškų gaisrais bei apsaugai nuo busimų gaisrų;

Įvairūs darbai atlikti ant 13,000,000 akrų dirbamos žemės ir ganyklų;

Visose Suvienytų Valstijų dalyse suteikta visokeriopa pagalba ukininkams padedant pastatyti bei pataisyti ūkių būdinkus, kelius, apsaugoti javus ir daržoves.

Per pėrius 6 metus CCC stovyklose esanti vyrai savo tėvams į miestus ir miestelius yra pasiuntę \$500,000,000.

Europos diktatorių valdomose šalyse tokiose stovyklose esanti vyrai būna lavinami tikrai kariško mūstro, tik prirengiami busimam karui, jokio kito konstruktyvio darbo jie neatlieka. Jeigu ir diktatorių šalyse žmogaus protas ir jėgos būtų išimtinai naudojamos tik šalies ūkio pagerinimui, tose valstybėse nebūtų bado šmėklos ir nereikėtų save apskalti plienu, kad užpulti maisto ir ištekliaus turintį kaimyną, ji sunaikinti ir iš jo ką nors atimti.

Jeigu pasaulio tautos pasektų Amerikos pavyzdį ir vieton statyti kariškus laivus, lėktuvus, lieti kanuoles ir kitus karą pabuklus, į kurias įveždina šimtus milijonų dolerių, tą viską pasuktų tik savo šalies gėrovei, joje ūkio ir pramonės pagerinimui, sunku įsivaizduoti kokis malonus žmonijai gyvenimas būtų. Nebūtų keršto ir neapykantos vieny prieš kitus. Visi turėtų pakankamai savo gyvenimui visokių reikmenų, kiekvienas su linkmu veidu lauktų rytojaus. Ar bus bent kada ant tiek laiminga žmonija, kad galėtų to susilaukti? K. J. Paulauskas.

Užsienio vaikai Lietuvoje

Draugija Užsienio Lietuviams Remti šią vasarą kvietė Latvijos, Skotijos ir Francijos lietuvių kolonijų vaikus atvažiuoti vasaroti į Lietuvą. Iš Latvijos vaikai jau atvyko ir gyvena Gelgaudiškyje. Dabar laukiama vaikų iš Francijos. Iš Skotijos gautas atsakymas, kad tenyščių lietuvių vaikai šią vasarą į Lietuvą negalės atvykti. (E.)

Kuopų Susirinkimai

LAWRENCE, MASS. — SLA 41 kuopos sekantis mėnesinis susirinkimas įvyks rugpjūčio 6 dieną, 2 valandą po pietų, Klubui namuose, 41 Berkeley Street. Visi nariai prašomi skaitlingai susirinkti ir užsimokėti užvilkas duokles, kad ne liktumet suspenduoti.

A. Bagdonas, sekr.

GLEN LYON, PA. — SLA 24 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks rugpjūčio 6 dieną, 2 valandą po pietų, M. Levallo name, 137 New York St. Malonėkite visi kuopos nariai atsilankyti, nes susirinkimas bus į du mėnesius, tai neliktumet suspenduoti, užsimokėkite visas duokles.

M. Levulis, sekr.

NANTICOKE, PA. — SLA 12 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks rugpjūčio 6 d. 1:30 val. po pietų, svetainėje 619 S. Market St. Nepamirškite visi draugai atsilankyti, nes yra svarbių dalykų aptarimui. Taipgi užsimokėkite savo mėnesines mokesčius, kad neliktumet suspenduoti. Ateidami atsiveskite savo draugus prisirašyti prie SLA 12 kuopos.

B. Kvedaravičius, sekr.

BALTIMORE, MD. SLA 64 kuopos sekantis susirinkimas įvyks rugpjūčio 4 d. 7:30 valandą vakare, Lietuvių svetainėje, ant Hollins ir Parkin gatvių. Malonėkite visi nariai pributi susirinkimui ir atsivesti naujų narių prisirašyti prie SLA 64 kuopos.

Ona Lukas, sekr.

Penn, Pa.

SLA 56 kp. piknikas įvyks rugpjūčio 6

SLA 56 kuopa rengia pikniką, kuris įvyks rugpjūčio 6 d., Dan. Orancio farmoje, High Park Road, Penn, Pa. Vieta žinoma visiems, nes visi vietiniai piknikai toje vietoje rengiami.

Šį pikniką SLA 56 kuopa rengia susipažinimui su vietiniais ir apilinkės lietuviams. Daug svečių žadėjo atvažiuoti iš Pittsburgh, Pa., jų tarpe bus SLA vice pirmininkas J. K. Mažukna ir SLA senas veikėjas S. Bakanas. Bus iš Pittsburgho geras orkestras, kuris gros lietuviškus ir amerikoniškus šokus iki vėlumos vakaro. Išalkę bus pasotinti kopustais ir dešromis, o ištroškę bus pagirdyti šaltu alumi ir kitokiais skaniais gėrimais.

Pikniko rengimo komisija kviečia visus vietinius ir apilinkės lietuvius į mūsų pikniką skaitlingai atsilankyti ir su mumis smagiai laiką praleisti. Mes esame tikri, kad pikniku visi busite patenkinti.

Pikniko rengimo komisijos narys, K. Poknis.

Philadelphia, Pa.

SLA 370 jaunųjų kuopos "Show-boat cruise"

Philadelphijos SLA 370 jaunųjų kuopa, kuri neseniai suorganizavo, rengia pirmą išvažiavimą — "Show-boat cruise" ant Delaware upės, rugpjūčio 11 d., 8:45 val. vakare. Ten bus šokiai, kino ir kitų įdomių pasilinksminimų.

Kviečiame visus Philadelphia ir apilinkės gyventojus pributi ir gražiai vakarą su mumis praleisti.

Lietuviai, paremkite mūsų naują kuopą, o ypač jaunuoliai, nusipirkdami bilietus, nes netik patys turėsite gerą laiką, bet galėsite susipažinti su mūsų nariais ir pamatyti mūsų veikimą. Todel pasiimkite ir savo draugus ir kuoskaitlingiausiai atsilankykite į mūsų parengimą.

Bilietus galima gauti pas narius, pas fin. sekr. p-lę S.

Tvaranavičiūtę, 5100 Penway Ave., arba pas mane, 618 E. Girard Ave. Lucija Biržis, SLA 370 kp. koresp.

Carnegie, Pa.

IS SLA 128 kuopos veikimo

Pasibaigus Pažangos Vajui, mūsų kuopos organizatorė J. M. Šiurmaičiūtė kuopai išdavė raportą. Laikė to vajuos jį prirašė apie pustuzinį narių, kurių tarpe randasi tik vienas ateivis, o visi — čia gimę ir augę lietuviai. Raporto lanką pasiuntė Pažangos Vajaus vedėjui, broliui Kl. Jurgeliui. Išduodama raportas, mūsų organizatorė apgailestavo, kad negalėjo daugiau naujų narių prirašyti, nes buvo užsibrėžusi daugiau prirašyti. Bet laike vajuos pasitaikė visokių kliūčių. Tačiau mūsų organizatorė dar jauna ir pilna energijos, tai pasitiki, kad laike kito vajuos jai pavyks kur kas daugiau narių gauti. Ji pasakė, kad dar turi daug kandidatų, kurie dar galės tapti mūsų Susivienijimo brolais ir seserimis.

Viena kliūtis mūsų mieste del gavimo naujų narių yra tai ta, kad mūsų kolonija yra maža, o čia gyvuoja net trys SLA kuopos. Nors tos kuopos randasi Carnegie, Glendale ir Heidelberg, bet jų visų nariai gyvena Carnegie, Pa. Todel kai pradėti apie SLA aiškinti ir kalbinti prisirašyti, tai iš žmonių gauni atsakymą: "Čia yra daug susivienijimų, tai dar pažiūrėsiu į kurį geriausią prisirašyti". O kada pradėti aiškinti, kad tai yra to paties mūsų Susivienijimo kuopos, tai stato klausimą, kam tiek daug tų kuopų reikia? Ir paskui primeta vaizdus ir skundus. O tos kelios kuopos išdygo dar senesniais laikais, laike skaldymosi. Ir reikia pasakyti, kad toks skaldymasis tikrai jokios naudos neatnešė. Priešingai — atnešė blėčius. Ir jei ne tas seniau įvykęs skaldymasis, tai šiandien SLA 128 kuopa turėtų nemažiau 100 narių, kuomet dabar visos trys kuopos teturi apie 60 narių. Tai vis

didelis nesusipratimas mūsų senų veikėjų. Laikas būtų tuos nesusipratimus išlyginti ir seniau galiojusią mūsų organizacijoje politiką išvalyti. Mes ir mūsų jaunoji gentkartė turime eiti su pažangiais ir demokratiškais vadovais ir dirbti del ateities ir gerovės mūsų Susivienijimo.

Pranešimas SLA 128 kuopos nariams

SLA 128 kuopos paprastas susirinkimas įvyks rugpjūčio 13 d., lygiai 2 val. po pietų, 708 Doolittle St., East Carnegie, Pa., pas Šiurmaičius. Visi nariai malonėkite laiku pributi į viršminėtą susirinkimą ir užsimokėkite savo duokles. Po susirinkimo visi važiuosime į radio pikniką paremti Paul Dargio vedamą lietuvių radio pusuvalandį. Piknikas įvyks Adomo sode, Castle Shannon, Pa.

E. K. Šiurmaičienė.

S. S. Pittsburgh, Pa.

IS SLA 104 kuopos veikimo

SLA 104 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko liepos 5 dieną, Lietuvių Piliečių svetainėje. Susirinkimą atidarė vedė pirm., I. Lazauskas. Sekr., J. Varnagiris, perskaitė praeito susirinkimo protokolą, kuris priimtas vienbalsiai.

Knygų komisija išdavė raportą, kuris priimtas. Visi nariai pilnai užsimokėjo. Kuopa turi nemažą pinigų banką.

Visi nariai labai nusitebėjo, kada sekretorius perskaitė laišką iš SLA trečio apskričio, pranešant, kad apskričio piknikas įvyks liepos 16 dieną, o ne liepos 9 dieną, kaip pirmiau buvo skelbta. Tėvynėje jau senai buvo pranešta, kad SLA 104 kuopos piknikas įvyks liepos 16 dieną, Fisher's Farmoje, Castle Shannon ir visų kuopų ir organizacijų prašėme, kad tą dieną nieko nerengtų. Mes manėme labai gražiai pasielgti: liepos 9 dieną atsilankyti į SLA trečio apskričio išvažiavimą, o liepos 16 dieną — vykti į savo kuopos pikniką.

Mūsų Korespondentai Apie Bendrą Lietuvį Veiklą Amerikoje

J. Budrio kalba Dariaus-Girėno minėjimui

Sukako šeši metai nuo garbingos lietuvių lakunų kap. Dariaus ir Stasio Girėno mirties. Šiandieną kuomet tarp dviejų kontinentų skraido didžiuliai orlaiviai, mūsų minčių didvyrių žygio reikšmė nei kiek nesumažėjo. Negali kintantys techniški įrengimai ir greičiu didžiuliai garlaiviai numazinti Christoporo Kolumbo žygio — jokie esamieji ir būsimieji rekordai nei kiek neužtemdys Dariaus-Girėno žygio didingumo. Jų vardai viso pasaulio bus minimi tarpe pionierių, nuskyusių ir parodžiusių kelią per Atlantą kitiems. Jie žuvo, bet žuvo nugalėtojais!

Jie padarė savo įnašą visam Pasauliui — visai žmonijai, bet ypatingai jie davė daug Lietuvai ir visai lietuvių tautai. Praeities istorija lūdi, kad lietuvių tauta turėjo pakankamai narsių ir sumanių vyrų senovėje ir viduramžy. Kitaip ji nebūtų sukurusi didelės ir stiprios valstybės, kuri pasekmingai kovėsi ir išlaikė savo laisvę ir prieš totorių ordas ir prieš rusus ir prieš geriau apginkluotus kryžiuočius. Niekas Lietuvos ginklų neužkariavo. Jei nebūtų pasiryžęli mūsų laikais, nebūtų vėl atgimusi Lietuva. Šimtų šimtai lietuvių paaukojo savo gyvybę, kad Lietuva vėl taptų laisva. Bet buvo svyruojančių ir abejingų, mažai ir platus pasaulis žinojo apie mus. Dariaus-Girėno drąsus žygis daugeliui sugrąžino pasitikėjimą, išsklaidė abejonas. Lietuvos vardas plačiai pagarsintas ir oro erdvės užkariavime pakeltas tarp tautų į pirmas eiles. Lietuvių jaunūmenėje sukėlė didelį susidomėjimą aviacija ir norą eiti tų didvyrių parodytu keliu.

Lietuva pirmą kartą didesniu mastu šiais metais išėjo į pasaulį dalyvaudama New Yorko Pasaulinėje Parodoje; ji be tuščio pasigyrimo parodo savo laisvo gyvenimo kultūrinis laimėjimas. Ir kiekvienas bešalis stebėtojas pripažins, kad tie laimėjimai yra milžiniški. Kuomet Lietuva kurėsi, be jos vaikų,

nieks jai nelinkėjo ilgiausių metų. Kuomet įvedė žemės reformą visi autoritetai pranašavo jai galą — tie naujai netik negalės ką paduoti — jie neturės nei sau duonos. Šiandieną mūsų prekybos skaitlinės rodo, kad visos tos teorijos sugriautos. O tie dvidešimties metų laisvo gyvenimo ir darbo tai tik pradžia: auganti jaunūmenė su didesniu pasiryžimu ir pasirušimu ateina į talką seniems, pakeičia pailsusius ir jokios abejonės nėra, kad laimėjimų greitis vis auga, bus surastos ir apimtos naujos sritys ir naujas dešimtmetis dar labiau sustiprins šalies galimus ir gerovę.

Neseniai Lietuva pergyveno skaudžias dienas dalies savo krašto netekimo, bet ji pakėlė tą vyriškai, tas ją dar labiau užgrūdino. Blaivai galvodama ji tuoj nukreipė savo akis į likusią pajurio dalį, tukstanciai laisvanorių paėmė į rankas kastuvą ir tiesia geležinkelį į šventosios uostą. Ir Lietuva ištesės; jos padidintas laivynas ras sau ramią prielauką ir išėjimą į platų pasaulį. Kas duoda tam visam žygiui? Tai noras matyti Lietuvą laisva, kad jos vaikai dirbtų sau, patys būtų savo žemėje šeiminkais, patys ir naudotų savo darbo vaisiais.

Lietuvos garbinga praeitis, karžygių paaukojusių gyvybę už Lietuvos prisikėlimą, šią dieną minimų Dariaus-Girėno pavyzdį, duoda Lietuvos vaikams žygių ir uždeda šventą prievolę dirbti ir kurti, kad tos padėtos ant tėvynės aukuro aukos nebūtų bergždžios. Pasiryžimas vydyti tų didvyrių norą dirbti laisvos Lietuvos gerovei ir garbei, bus geriausiu paminėjimu jų garbingo žygio ir mirties. Kol šią dieną mūsų minėjimas kuklus, bet jei lietuviai, laikydami Lietuvos paviljoną atnėsi bent po vieną gėlę prie ištatytos savo tautos didvyrių atvaizdo, tai ir lankytojai kitataučiai atkreips į tai dėmesį. Kas moka pagerbti savo didvyrius ir pats vertas garbos!

Dariaus-Girėno paminėjimas Pasaulinėse Parodos Lietuvos paviljone

Liepos 16 d. Lietuvos paviljone įvyko Dariaus-Girėno mirties 6 metų sukaktuvių paminėjimas. Apie tą išanksto pranešė visa Amer. lietuvių spauda ir prieš porą dienų New Yorko anglų spauda. Tą dieną specialus Pas. Parodos laikraštis plačiai aprašė Dariaus-Girėno žygi ir pažymėjo, kad jų garbei Liet. pav. "atidaromas spec. skyrius". Tokio skyriaus nėra — neleidžia nei vieta nei lėšos. Ištatytas tik lakunų portretas, papuoštas taut. (liet.) kaspiais ir iškilmių laiku nuo Dariaus-Girėno Aero Klubo Brooklyne ir Amer. liet. legiono Dariaus-Girėno 1 posto padėtas gyvų rožių didelis vainikas su užrašu anglų kalba kam ir nuo ko.

Susirinko keli šimtai lietuvių ir kiek kitataučių, kurie vieni atėjo specialiai, o kiti pritraukti dainavimo ir trimtavimų. Pas. Parodos Corp. atsuntė kelis uniformuotus tvarkdarius ir anglų spauda kelis reporterius.

Lygiai trečią val. Liet. Dienos Komiteto pirm. J. Laučka pasveikino susirinkusius ir paskelbė programą. Tenoras

Vasiliasukas, p-lei V. Tamkiutei pianu palydinti, padainavo kelias liet. liaudies dainas. Po to gen. konsulas J. Budrys pasakė dienai pritaikintą kalbą, po kurios jo mažas sunus Algirdas padėjo prieš lakunų portretą gyvų rožių puokštę. Vėl sekė kelios dainos Aleksandro Vasiliasuko ir adv. K. Jurgėla plačiai supažindino anglų flaisytojų su Dariaus-Girėno gyvenimu, paruošimu ir savo, kad ir tragiškai baigusiojo, žygių įvykdimu. Abi kalbas klausytojai palydėjo gausiais plojimais. Prie portreto laike paminėjimo stovėjo garbės sargyba iš Amer. liet. legiono 1 posto vadas Daukintas ir D. G. Aero Klubo atstovas A. Alekna. Buvo ir klubo pirmininkas V. Kaminskas. Paminėjimas baigtas Angelų Karalienės parap. be no trimtais "Išskitės ramiai". Liepos 17 d. laidoje "N. Y. Times", "Herald Tribune" ir kiti laikraščiai patalpino paminėjimo aprašymą įdėdami gen. kons. kalbos ištrauką. Vietoje bus paminėti, jog pp. Vasiliasukas ir Tamkiutė koncertavo nemokamai, o pia-

no apmokėjo Liet. Dienos Komitetas.

Šienapjūtė Lietuvoje. Lietuvaitės grėbėjos, linksmos suspėjusios sugrėbti ir sukrauti į kugius kvepiantį šieną dar nespėjusios sulyti.

Artėjant Lietuvį Dienai

New Yorko Pasaulinėje Parodoje rengiamoji Lietuvį Diena jau arti. Visų kolonijų chorai intensyviai ruošiasi joje dalyvauti. Komp. J. Žilevičiaus tvirtinimu, visi chorai yra nusiteikę labai entuziastingai ir skaitlingai ruošiasi rugsėjo 10 dieną programoj dalyvauti. Su choralis žada atvykti nemaža ir šiaip jaunimo bei suaugusių.

Lietuvos Universiteto choras

Del susidariusių sunkių ekonominių sąlygų po Klaipėdos netekimo, Lietuvos vyriausybė buvo atsisakiusi anksčiau žadėtą garbingą Vytauto Didžiojo Universiteto chorą pas mus atsiųsti. Tačiau dabar gauta žinia, kad tas choras, nors mažame sąstato (iš 194 atvyksta tik 53) atvyksta. Chorui vadovauja jaunas ir pasižymėjęs chorvedys Konradas Kavackas, kuris su šiuo choru sekmingai koncertavo Pabaltij ir Francijoje. Už tai mes galime džiaugtis galėsia šį chorą išgirsti, su jo maloniais dainininkais susipažinti. Choras čia bus apie rugpjūčio 24 d. Be dalyvavimo Lietuvį Dienoj rugsėjo 10 d., jis nori aplankyti ir didesniąsias lietuvių kolonijas, jose pakoncertuoti. Todel kolonijų komitetai ar organizacijos prašomos kreiptis į konsulatą ir išanksto chorą užsisakyti.

Registruokitės benai-orkestrai

Lietuvių Diena turės įvairią ir gana įdomią programą. Jų bus ir organizacijų eisenos. Ypač malonaus įspūdžio galima tikėtis iš virš 1,000 uniformuotų Amerikos lietuvių legionierių ir jų rėmėjų-motery. Lietuvišką organizuotumą prieš kitataučius puikiai pademonstruos skaitlingos organizacijos su savo vėliavomis ir uniformuotais benais — vaikštynių orkestrais. Todel visos kolonijos prašoma skubiai suregistruoti savo dalyvių skaičių ir dėti visas pastangas atgauti savo benus. Komp. J. Žilevičius, lankydamas choras, atskirose kolonijose organizuoja ir benus. Prašome su juo susisiekti. Benai ir organizacijos, kurie jau esate nutarę į Lietuvį dieną vykti, skubiai praneškite komitetui kaip ir koks skaičius atvykstat.

Tautiški šokiai

Lietuvos Universiteto lektorė p-lė M. Baronaitė, daug laiko pašventusi bemokyda-

ma lietuviškų šokių New Yorko apylinkėse jaunimą, dabar lanko kitas vietas ir sekmingai verbuoja savanorių jaunulių grupes, kurie mokosi tautiškų šokių kaip: sukčių, kepurinė, mikita, jankel, blezingėlė, kalvelj ir kubilą. Šiuos šokius parodys Amerikos lietuvių jaunimas, pasipuošęs žydriaspalviais tautiška lietuviškais kostiumais.

Šokiams akomponuos lietuviška kaimo kapelija, kurioje matysime ir lietuviškas kankles verkančias kanklininko p. Olšausko rankose.

Prašome kooperacijos

Iš viršpaminėtų faktų matome, kad Lietuvį Dienai intensyviai ruošiamasi. Centralinis komitetas, prie esamų apylinkių, savo uždavinį atlieka sąžiningai. Tačiau šis komitetas negalės atlikti savo pareigos, jei neateis pagelbon veikėjai ir organizacijos, kurios tiesioginiai ar netiesioginiai prisidėjo prie šio komiteto organizavimo, atsiųsdamos savo atstovus. Už tai iš jų, malonūs veikėjai ir organizacijos, laukiamo kooperavimo ir paramos. Už paramą yra teikiama istorinės vertės pažymėjimai-diplomai.

Nauji rėmėjai

Be anksčiau paskelbtų Lietuvos dienų rėmėjų: mist. P. Zadeikio, SLA Centro, Brooklyno Vieniybės, savaitraščio Amerikos, adv. Z. Salnienės (So. Boston, Mass.), L. Normantaitės (Chicago, Ill.), skelbiame naujus rėmėjus: P. Rusų šeima (Port Washington, N. Y.) — \$10.00, Liet. Legiono postas (New Haven, Conn.) ir jų mot. rėmėjų skyrius — \$10.00, Newarko Liet. Moterų Klubas \$26.50, Kat. Fed. 51 skyrius (Great Neck, N. Y.) \$10.00, Liet. Šv. Jono Pašalp. D-ja (New York City) \$10.00 ir jos pavieni 6 nariai \$5.50, Alf. Stankevičius (New York City) \$10.00, A. Tvaranavičius (Philadelphia, Pa.). Birželio 25 d. įvykusio pikniko, kurį surengė New Jersey lietuviai, vadovaujant tos apylinkės veikėjui p. A. Trečio-kui, likęs pelnas \$4.60 irgi jau įteiktas komitetui. Port Jeffersoniečiai (L. I.) p. Spurgos iniciatyva, kelia fondą šiam reikalui paremti.

Komitetas visiems dėkoja už paramą.

Lietuvių Dienos programa

Komitetas yra pasiryžęs iš-

leisti tinkamą Lietuvį Dienos programą su platesne informacija apie Lietuvą ir lietuvių. Šioje knygos pavidalo programoj bus ir garsiniai — sąrašas asmenų bei būdų, kurie prisidės prie Lietuvį Dienos ir šios programos išleidimo. Be biznierių, draugijų ir veikėjų mes ypatingai kviečiame lietuvių profesionalus pinigiskai prisidėti prie šio kultūrinio darbo. Bent šiuo atveju tvirtėčiau pajusite savo pareigą, kurią taip ištikimai ir nuoširdžiai jaučia mūsų paprastoji išeivijos liaudis.

Programos reikalai ir parama kreipkitės į kom. pirm. Dr. M. Viniką, 307 W. 30-th St., N. Y. C.

Visais kitais reikalais kreipkitės į L. D. Komiteto pirm. J. B. Laučką, 16 W. 75-th St., N. Y. C. Kazys Vilniškis.

Philadelphia, Pa.

Sąryšis stiprėja

Lietuvių Biznierių ir Profesionalų Sąryšio pereiname skaitlingame susirinkime vien tikrai atvažiuoja į svečius. Paskutinė telegrama praneša, kad rugpjūčio 22 d. New Yorko krantus pasieks studentų choras iš 43 asmenų su savo vadu, komp. K. Kavėku priešaky. Šiuo metu choras truputį išsisi, o rugpjūčio 1 d. susirinks į Kauną pakartoti paruošto programo ir po to leis į didelę kelionę.

Pirmą kartą Amerikos lietuvių atkankys toks gausus svečių iš Lietuvos burys, pilnas jaunatvės, kupinas karščių pasiryžimų pasveikinti brolius išeivius lietuviška daina.

Visa Amerikos lietuvių visuomenė kviečiama sutikti ir priimti atvykstančius studentus vaišingai, atvirai, nuoširdžiai. Ypatingai kviečiama lietuvių jaunūmenė susidomėti atvykstančių dainuojančių jaunimui suartinti.

Choras galės svečiuotis tik iki spalio pirmos savaitės, tad jo buvimo laikas labai ribotas. Žinoma, kad visos kolonijos norėtų chorą pasikviesti, bet laiko trukumas leidžia pasirinkti tik didesnius centrus, kur choro atsilankymo dieną turėtų suplaukti minios minios lietuvių.

Džiaugdamiesi choro atvykimu, skelbiame visuomenės žinią, jo kelionės laikiną tvarkaraštį, kuris galės būti paremtas pagal kolonijų pageidavimus. Kviečiame chorui priimti busimų komitetų iniciatorius dėti pastangas įtraukti į darbą ir į choro priėmimą plačiasias lietuvių ma-

Prailginkim lietuviybę Amerikoje

Kur ne kur, bet Chicagos ir apylinkėse lietuvių veikėjai lietuviybės dirvoje, ypač veikėjai kurybinės kultūros dirvoje, turėtų sueiti kruvon ir padaryti pasitarimą bendrais lietuvių tautos narių reikalais. Bendrą reikalą, kur visos srovės išvien galėtų dirbti, yra labai daug. Paliekant laisvai politiką ir tikybą kiekvienai srovinei organizacijai veikti kaip veikė iki šiol taip ir toliau, nevaržomai ir nekludomai gali plėstis ir tobulėti.

Na, paimkim pavyzdyn žmonių sveikatą. Čia klausimas išrisas ir ginčų nėra. Įvesta "Sveikatos Skyriai" laikračių skiltyse ir pavesta gydytojams tuos skyrius tvarkyti.

Kitas opus klausimas, tai fizinė kultūra: sportas, šokiai ir tt. Čia butinai reikia suderinti, subendrinti, išdirbti planus, kad fizinė kultūra sykiu suteiktų poilį atnaujinimo fizinį ir dvasinį žygį ir kad po tokio atnaujinto poilsio žmogaus pajėgumas kasdieniniam darbui būtų našesnis ir ištvermingesnis.

Trečias bendrų reikalų klausimas, tai lietuviškos kalbos mokyklų steigimas vaikams, kurie dar laikosi motinų kvartuko įsitvėrę ir jaunuoliams aukštesniųjų mokyklų.

Man rodosi, kad "Motery Skyriai", kuriuos turi įvesti visi laikraščiai, galėtų pamėginti surasti madus vivedi nors jaunimo lietuviškoje dvasioje auklėti bendrai ir sutartinai. Jog vaikų auklėjimas, tai motinų tiesioginė pareiga. Ganta jas įpareigavo ir niekas negali atimti ar pakeisti tas pareigas.

Visi Amerikos lietuviški laikraščiai su išgašcia žiuri ir netolimą ateitį ir kiekvienas savęs užsklausia: "Kas atsi-

tiks su lietuviškais laikraščiais, kada pirmoji-senoji generacija išmirs, o jaunoji užims jų vietas nemokėdama lietuviškos kalbos?" Su senąja generacija mirtis ir lietuviški laikraščiai, taip, kaip miršta lietuviškos pašalpinės draugijos. To visko galima būtų lengvai išvengti. Tą lietuviybės katastrofą būtų galima dar ilgiems metams atitolinti, jei tik mes, senoji generacija, daugiau susidomėtume priaugusia generacija, ir bendromis įjgomis steigtume lietuviškas mokyklas lietuvių kalbos pasimokimui. Nėra mažiausios abejonės, kad mūsų lietuviški laikraščiai visomis įjgomis tai pa remis. Ir čia tai lietuvių moterų-motinų tiesioginė pareiga. Ir todėl nevilkinant, neatidėliojant ir nelaukiant patogesnio laiko reikia stvertis kiekvienoje kolonijoje sutverti lietuvių kalbos mokyklą. Ir netik sutverti lietuvišką mokyklą, bet reikia surasti ir lėšų mokyklas prideramai pinigiskai paremti, kad jas būtų galima užlaikyti, neatsivėlgiant į skaitlių mokinių.

Toliau, butinas reikalas išmesti iš lietuviškų laikraščių "angliškų jaunulių skyrius", o vieton jų įvesti tik lietuvių kalboje jaunulių skyrius. Vienas laikraštis to negali padaryti nenusiskriaudęs savęs, bet susitarę visi laikraščiai lengvai tai gali padaryti, jei ištikrųjų laikraščiai nori prailginti savo gyvenimo metus.

Jei aušrininkai ir varpininkai būtų rašę rusų kalboje, tai jie būtų tapę apdovanojami per carą ordinais, medaliais ir įiebiomis pensijomis, o Amerikos lietuviška spauda su lengva širdžia asimiliuoja lietuvišką jaunimą.

Dr. A. L. Graičunas.

Vytauto D. Universiteto choro kelionės reikalai

Amerikos lietuvių nuoširdžiai lauktas Vytauto Didžiojo universiteto studentų choras tikrai atvažiuoja į svečius. Paskutinė telegrama praneša, kad rugpjūčio 22 d. New Yorko krantus pasieks studentų choras iš 43 asmenų su savo vadu, komp. K. Kavėku priešaky. Šiuo metu choras truputį išsisi, o rugpjūčio 1 d. susirinks į Kauną pakartoti paruošto programo ir po to leis į didelę kelionę.

Pirmą kartą Amerikos lietuvių atkankys toks gausus svečių iš Lietuvos burys, pilnas jaunatvės, kupinas karščių pasiryžimų pasveikinti brolius išeivius lietuviška daina.

Visa Amerikos lietuvių visuomenė kviečiama sutikti ir priimti atvykstančius studentus vaišingai, atvirai, nuoširdžiai. Ypatingai kviečiama lietuvių jaunūmenė susidomėti atvykstančių dainuojančių jaunimui suartinti.

Choras galės svečiuotis tik iki spalio pirmos savaitės, tad jo buvimo laikas labai ribotas. Žinoma, kad visos kolonijos norėtų chorą pasikviesti, bet laiko trukumas leidžia pasirinkti tik didesnius centrus, kur choro atsilankymo dieną turėtų suplaukti minios minios lietuvių.

Džiaugdamiesi choro atvykimu, skelbiame visuomenės žinią, jo kelionės laikiną tvarkaraštį, kuris galės būti paremtas pagal kolonijų pageidavimus. Kviečiame chorui priimti busimų komitetų iniciatorius dėti pastangas įtraukti į darbą ir į choro priėmimą plačiasias lietuvių ma-

Liet. Gen. Konsulatas.

Aukos Lietuvos reikalams

Lietuvos generalio konsulato New Yorke aukų pakvitasimas Nr. 13

Apsigynimo reikalams:

ALT Sandaros 33 kuopa, Norwood, Mass.—\$10.00; Kazys ir Petronėlė Mickunai — \$5.00; Izabelė Vasiliauskienė, J. M. Pečiulis — po \$2.00. Viso (prisiuntę Izabelė Vasiliauskienė) — \$19.00
F. Endziulis, Blaine, Ohio (prisiuntę SLA sekr. dr. M. J. Vinikas) — 5.00
Juozas Gabryliavičius, Washington, D. C. — \$10.00; Juozas Wyksses — \$5.00; Charles Kavaliauskas — \$5.00; Liudvika Eurkoo — \$2.00. Viso (prisiuntę Juozas Gabryliavičius) — 22.00
Adomas Dausevičius, New York, N. Y. — 20.00

Klaipėdos tremtiniam:

Lietuvių Literatūros Draugija, Pittsburgh, Pa. (per A. Zvirblį) — 50.00
Baltramiejus Tribulas, Philadelphia, Pa. (per Lithuanian Merchants' Association sekretorių P. Staniškį) — 5.00
Moteryų Vienybė, Brooklyn, New York (per Alviną Buividenę) — 60.00

Ivairiems tikslams:

Juozas Gabryliavičius, Washington, D. C. (prisiuntę už VVS ženkelius ir pasus) — 7.30
Viso — \$188.30

Lietuvos konsulas Chicagoje gavo ir šiuo maloniai skelbia aukas Lietuvos reikalams:

Apsigynimo fondai

Chicago, Ill. Jonas Pocius, per A. Atkočiūnienę, Dr. P. Atkočiūno žmoną — \$25.00
Lietuvai Gelbėti Fondas 45.55
Chicago Lietuvos Suvalkiečių Klubas, per pirm. Petrą Vilkelį L. G. Fondai — 5.00
Dearborn, Mich. Juozas Miškinis, per Dr. J. J. Jonikaitį — 50.00
Spring Valley, Ill. Albinas Pilipaitis — 1.00
P. Pilipaitis drauge su auka prisuntę laišką, kuriame, tarp kitko, rašo: "Šiuo metu prisijungiu \$1.00 auką mūsų tėvynės Lietuvos Ginklų Fondui. Lai ta mano maža auka buna Lietuvos priešams baime. Lai kiekvienas tikras tėvynės sunus, gyvenantis užsienyje, prisijungia bent po vieną dolerį Ginklų Fondui, Lietuvos nepriklaušomybė bus užtikrinta".
Chicago Heights, Ill. Elzbieta Samienė — 5.00
P. Samienė jau trečią kartą aukoja Apsigynimo Fondui. Iš viso ji jau suaukojo \$12.00, o iš draugų ir kaimynų surinko aukų \$30.80 sumoje.

Klaipėdos pabėgėliams selpti

Nanticoke, Pr. SLA 12 kuopa, per inžin. A. Lukšavičienę — 5.00
Viso aukų gauta \$136.55
Visos konsulato gaunamos aukos tuoj pakvituojamos, laikraščiuose paskelbiamos ir į atitinkamus fondus pervadamos. Visiems aukotojams konsulas taria nuoširdų aciu.
Lietuvos Konsulatas, 100 East Bellevue Place, Chicago, Illinois.

Hemphill, W. Va.

Angliakasių streikas

Angliakasių streikas čia tęsiasi nuo birželio 1 dienos ir dar galo nesimato. Kompanija nenori pasirašyti kontraktą sulig darbininkų reikalavimu. Bosai šaukiasi prie gubernatoriaus padėti streiką sulaužyti ir duoti streiklaužiam apsaugą. Bet musų kauntės serijas nenori priimti į savo kauntę mušeikas. Jis pasakė, kad čia viskas gerai ir ramu, tai mes tuo ir džiaugiamės, kad turime gerą šerifą, o gubernatorius eina su kompanija. Kas toliau dėsia, tai dabar dar negalima pasakyti.

Bosų buvo sumanyta operuoti kasyklą su streiklaužiais liepos 17 d., bet pikietnykų daugybė pasirodė prie kasyklos, tai nė vienas streiklaužis nepasirodė. Nors gubernatorius ir prižadėjo duoti apsaugą bosams, bet streiklaužiai neišdrįsta rodytis. Kompanija prisuntė darbininkams notas išsiskraustyti iš stubų. Bet nė vienas dar neišsiskraustė. Gubernatorius kožnam streikeriui atsiuntė po laišką, ragindamas eiti dirbti ir to mes nepaklausėme. Buvo suaukta mitingas ir išrinkta 15 delegatų su parašyta rezolucija, kuri pasiūsta gubernatoriui, reikalaujant geresnių sąlygų kasyklose. Gubernatorius pasakė, kad jis pažiūrės, ką galima padaryti.

Gauname iš kitų unijos lokalių maisto užtekintai, kurį gubernatorius norėjo sustabdyti, bet nieko nepadarė, nes federalė valdžia užstojo ir dar dar mes gauname iš federalės valdžios maisto: kiaušinių, sviesto ir orandžių.

Streikeriai visi gerai laikosi; kaip balti, taip ir negrai visi eina išvieno. Taipgi mums padeda pikietuoti abiejų rasių moterys.

Taigi, jei visada taip laikysimės vienybės, tai streiką laimėsime.

S. S.

Waterbury, Conn.

Klaipėdiečiams paremti piknikas pavyko

Liepos 9 d. įvyko visų srovių piknikas, rengtas naudai klaipėdiečių pabėgėlių ir Lietuvos Ginklų Fondui. Piknikas kaip tokioj karštoj dienoj galima sakyti pilnai pavyko ir sušelpimui klaipėdiečių ir ginklų fondui liko gražaus pelno. Pikniko rengimo komisija paviršutiniai apskaičiavus spėja, kad pelno liks virš šimto dolerių. Tai gražus darbas ir didelė parama klaipėdiečiams. Pikniko nuotaika buvo labai gera ir viskas tvarkoj. Gaspadinėms turui suteikti didžiausią kreditą, nes jos per dieną tokiam karštam ore turėjo dirbti prie karšto pečiaus, gamindamos valgi atsilankiusiems svečiams į pikniką.

Dainų ir prakalbų programos irgi buvo geras. Abu chorai sudainavo po keletą dainelių vykusiai. Kunigas J. Kripas pasakė nors ir trumpą prakalbėlę, bet labai gerą. Jis ragino pradėtą darbą dirbti ir ant toliau. R. Mizara kalbėjo ilgiau ir apibendrė darbuotę kiek plačiau, ypatyškų jausmų neužgaudamas nei vienam. Todėl dėkoju visiems darbininkams, kurie dirbo piknike, programo pildytojams ir publikai, kuri atsilankė į pikniką.

Turiu tarti žodį kitą ir apie įvykusius netikslumus. Lietuvių legionas irgi rengė pikniką tą pačią dieną, tik skirtingoj vietoj ir nėra žinoma su kokių išskaičiavimu: ar norėdami pakenkti viršminėtam piknikui ar koks kitas nesusi-pratimas buvo. Jiems buvo pastebėta, kad tą pačią dieną yra rengiamas klaipėdiečių pabėgėlių naudai piknikas, bet jie visai nekreipė dėmesį į tai. Dabar vietos publika gali

spręsti, kam padarė nenaudą, o gi patys sau ir piknikų lankytojus paskirstė į dvi vietas.

P. Bokas.

Cleveland, Ohio

Iš Kultūros Darželio pikniko

Birželio 25 d. įvyko Kultūrinio Darželio piknikas. Diena buvo graži, tai ir publikos prisirinko daug. Prie įžangos buvo suteikta net 17 dovanų, kurias suaukojo vietiniai lietuviai bizonieriai ir darželio nariai.

Išvažiavimas buvo pasekmingas ir iš finansinio atgvilgio, nes gryno pelno darželiui liko \$202.78. Už tokį gražų pasidarbavimą pikniko rengimo komisija, susidedanti iš Petro Komaro, Katrinos Miliauskienės, Prano Tamulevičiaus, susilaukė pagyrimo ir padėkos nuo Darželio Sąjungos.

Susirinkimas

Liepos 10 d. Lietuvių sveitainėje įvyko pusmetinis darželio susirinkimas, kurį atidarė ir vedė pirm. adv. Petras V. Chesnulis. Vėliau, del nekurių priežasčių, pirm. susirinkimą apleido ir jį vedė antra vice pirm. Adelė Miliauskaitė. Į šį susirinkimą atsilankė p. Zigner, kuris įtaisė fontano mašinėlį ir iluminaciją. Kadangi miestas dar nėra privedęs prie darželio savo elektros, o privatės kompanijos vartojama elektra kainuoja darželiui daug pinigų, tai jis pasižadėjo laikinam vartojimui panaudoti tikrai paprastą vandens jėgą vandens bėgimui be iluminacijos, o gavus miesto elektrą įtaisyti pastovų fontano įrengimą. Klausime atvažiujančio iš Lietuvos choro nutarta, kad darželio vardu raštininkas J. Vinclovas užkviestų chorą atvykti į Clevelandą ir gavus sutikimą rengti koncertą.

Pateikti platūs raportai iš Kultūrinio Darželio Lygos veikimo. Pirm. P. V. Chesnulis, Paulė Glugodienė ir Katrė Miliauskienė raportavo reikale įvykstančioje Clevelande Pasaulinio Paukščių Kongreso ir visų kultūrinių darželių dedikavimo per prezidento Rooseveltą atstovą Paul McNutt liepos 30 d. Tą dieną bus visų tautų parodos prie kultūrinių darželių ir programas, kuris bus transliuojamas per visą Ameriką. Prie šios dienos rengiasi visos tautinės grupės. Lietuvių grupės parodos maršalai, Juozas Sadauskas ir Jonas Brazauskas, paaiškino, kad bus dedamos visos pastangos gražiam lietuvių pasidarymui. Į šią komisiją dar įėjo moterų skyriaus priežiūrėtojos darželio vice pirmininkė Adelaidė Miliauskaitė ir Stasė Ivinskaitė.

Pirm. P. V. Chesnulis pranešė, kad šis bendras visų darželių pasirodymas bus vienas iš didžiausių ir svarbiausių darželio istorijoje.

Ypatinai buvo smagu išgirsti darželio finansų raštininkės Marės Misickienės raportą, kurį patvirtino išdėdė V. Šukienė ir išdėdė K. Miliauskienė. Darželio įrengimo skolos, kurios 1937 m. viršijo \$5,000.00, dabar numazintos iki \$1,400. Iškilnių prie darželio numatoma tokia eiga: 1:30 val. po pietų skersai nuo Lietuvių Darželio ploty susirinks visos parodavimo grupės, iš kur žemų bulvardu pro Lietuvių Darželį paradas trauks iki St. Clair gatvės, o iš ten grys viršutiniu bulvardu prie Superior ir 100—102 gatvės į American Legion Darželį, kur įvyks visos tos dienos formalės ceremonijos. Čia bus išpildyta trys dainos per bendrą tukstantinį visų grupių chorą. Dainos bus transliuojamos per nacionalią radio tink-

lą. Po ceremonijų bus visų darželių inspekcija per prez. Rooseveltą atstovą Paul McNutt.

Į šias iškilmes kviečiami kaip vietiniai, taip ir iš kitų miestų gyventojai.

Kiekviena grupė ir kiekviena tauta stengiasi pasirodyti kuogražiausiai ir įspūdingiausiai. Dar kartą kviečiam atvykti ir dalyvauti šioje iškilmėje.

Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjunga susideda iš šių organizacijų bei pavienių narių atstovų: Moterų Ratelio Marė Misickienė ir Ona Pango-nienė; Labdarybės Draugijos Kat. Magilienė ir Pr. Vaičiūnienė; Lietuvių Moterų Klubo Ona Mihelė ir Elena Pekaičiūtė; SLA 14 kp. Ona Baltruškonienė ir Dr. S. T. Tamšaitis; SLA 136 kp. Jonas Jarus; Lietuvių Universiteto Klubo Petras Komaras ir Jonas Debesis; Sporto Klubo Alekas Višniauskas ir Petras Miliauskas; LRKSA 142 kp. Paulė Glugodienė ir Jurgis Vinclovas; Jaunimo Kultūros Stasė Ivinskaitė ir Pranas Janulionis; LRKSA 50 kp. P. Selickas ir P. Skodienė; LRKSA 8 kp. Fl. Šaukevičius ir K. Miliauskienė; Lietuvių Kongreso S. Mazauskas; Dirvos K. S. Karpius; Dr. V. Kudirkos Draugijos Jonas Brazauskas ir Justinas Misickas; Moterų Sąjungos 26 kp. Vl. Šukienė ir K. Povilionienė; Moterų Sąjungos 36 kp. V. Katkauskienė ir Julė Salasavičienė; Aušros Vartų Moterų Draugija Adelė Miliauskaitė ir M. Geldykienė; Amžino Ražančiaus R. Vitonienė. Pavieniai užsivoką po 1 dol. ir buna nariais: A. Vilcinskienė, A. Miliauskas, J. Sadauskas, P. V. Chesnulis, J. P. Keršis, Alda Vilkelis, A. Zdanis, P. P. Muliolis, J. Blaškevičius, J. Dičmonas, A. Banis, pp. Staupai, J. Verseckas, R. Vitonienė.

Paulė Glugodienė, LKD korespondentė.

Pittston, Pa.

A. a. Ona Pašvenskaitė, Velickienė

Birželio 21 d. Brooklyno King County ligoninėje, po dviejų metų ir 5 mėn. sirgimo, numirė dukterė plačiai šioje apylinkėje žinomą Juozą ir Marijonos Pašvenkų, Ona Pavenskaitė-Velickienė. Mirtis pakirto velionę pačioje jaunystėje, nes ji buvo dar nesulaukus 26 metų amžiaus.

Velionė vietinė Jenkins vidurinė mokyklą buvo baigusi 1926 m. Mokyklą belankydama, priklausė prie vietinio Sv. Kazimiero parapijos choro ir kitų organizacijų. Apart to, javinios lietuvių kalboj skaityti ir rašyti ir su maža kitų pagalba buvo gana gerai pramokusi lietuviškai skaityti ir rašyti. Baigusi mokyklą, išvyko į Brooklyn, N. Y., kur gavusi darbą dirbo iki jos pajėgos jai leido. 1935 m. apsi-vedė Brooklyn, N. Y. su Juozu Velickiu, tačiau jų vedybinių gyvenimo laimingas periodas buvo labai trumpas, nes už pusantrų metų velionės sveikata pradėjo eiti silpnyn. Nors jos tėvai dėjo didelias pastangas, kad ją pagydyti, tačiau tos pastangos nieko nepagalbėjo — velionė šį pasaulį apleido.

Velionės tėvas yra SLA 7 kuopos aktyvus narys. Birželio 26 d. velionė su iškilmingomis bažnytinėmis apeigomis iš Sv. Jurgio bažnyčios, Brooklyn, N. Y., tapo palaidota Kalvarijos kapinėse. Į laidotuves atvyko daug gimininių ir pažįstamų iš tolimų miestų ir apylinkės, todėl laidotuvės buvo gana skaitlingos.

Velionė paliko dideliame nuludime tėvą Juozą, motiną Marijoną, brolių Juozą ir daug gimininių ir pažįstamų. G. A.

East St. Louis, Ill.

Visų lietuvių lenndras parengimas

Rugpjūčio 6 d. bus E. St. Louis'o lietuvių diena arba piknikas, kuris įvyks Buffalo Parke, Maryville, Ill. Tokią dieną musų miesto lietuviai turėjo pėnai. Tas parengimas pavyko ir didelė padėka priklauso Chicago Pirmyn chorui, kuris buvo atvažiavęs pildyti programą ir taipgi didelė padėka priklauso SLA 314 ir 88 kuopoms, kurių iniciativa ta pramoga surengta. Žinoma, tokia pat padėka priklauso ir kitoms lietuvių organizacijoms, kurios prie to darbo prisidėjo. Dabar turime išrinkę po vieną ir po du atstovus iš draugijų, kurie sudaro tarybą, kuri bendrai del lietuvių veikla. Dabar ta taryba jau planuoja įsigyti nuosavą svetainę ar piknikams daržą, ko nė viena lietuviška E. St. Louis'o draugija dar neturi.

Todėl gerbiamieji E. St. Louis'o ir apylinkės lietuviai, kuriems tik laikas pavelys, esate kviečiami į visų lietuvių parengimą-pikniką rugpjūčio 6 dieną atvykti. Tuo savo atvykimu jūs paremsite musų bendrą veikimą iš ko ateity visi galėsime pasididžiuoti ir pasidžiaugti. Visi dalyvaukite E. St. Louis'o lietuvių šventėje.

J. Buloth.

Chicago, Ill.

Chicago Jaunimo festivalas įvyks rugpjūčio 20 dieną

Chicagoje einančio laikraščio Jaunimas didysis metinis piknikas įvyks sekmadienį, rugpjūčio 20 d., Sunset Parke, kaip praneša Jaunimo ofisas. Šis piknikas bus savotiškas viso Chicago lietuviškojo jaunimo festivalas. Programoje dalyvaus "Birutės" ir "Pirmyn" chorai, Vytauto Beliajaus liaudies šokėjai, visa eilė beisbolo komandų, jaunuolių orkestrai ir įvairūs kiti jaunimo vienetai.

Pernai tame pačiame Sunset Parke įvykęs pirmasis Jaunimo festivalas-piknikas sutraukė keletą tūkstančių lietuvių ir patiekė tiek puikų programą, kad tą įvykį plačiai aprašė net amerikonių spaudoje. Rengėjai tikisi šiemet festivalą atsilankiusios publikos skaitlinę padvigubinti.

Juozas Poška, Jaunimo re-daktorius ir to laikraščio leidytojas gildijos prezidentas, praneša, kad rugpjūčio 20 d. Sunset Parke įvykstantis Jaunimo piknikas-festivalas bus vienas iš didžiausių ir spalvingiausių Chicago lietuviškojo jaunimo sąskridžių laikytų čia bėgy pereitų dešimts metų.

Lietuviškos dainos šventė bus vienas iš aukštųjų programų punktų. Koncertuos garsieji "Pirmyn" ir "Birutės" chorai. Pustuzinis sofobolo ratalių persiims už Chicago lietuvių čempionatą. Vytauto Beliajaus lietuvių liaudies šokėjai patieks specialiai parengtą Lietuviškų Pabaigtuvių sceną šokiuose sutemus, po atviru dangum prie didžiulio laujo liepsnų šviesos.

Šiemetinis festivalas sutrauks mažiausiai du kart tiek publikos kiek pernai buvo, sako Poška. Daug svečių suvažiuos iš tolimesnių kolonijų.

Chicago lietuvių dabar gali gauti bilietus į Jaunimo festivalą pas savo kaimynystės bizonierius.

Rep.

Ar atlikote savo SLA pareigą?

SENIAUSIAS AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS

VIENYBĖ

SVARBUS ĮVYKIAI DABAR KASDIEN ISTINKA.

VIENYBĖ skaitydami, greičiausiai ir kasdien sutinote svarbiausius įvykius po visą pasaulį.

VIENYBĖ plačiai rašo apie Amerikos lietuvių veikimą, keliai aikštėn ir gina tautinius lietuvių reikalus, platina mokslą ir kultūrą, kovoja su lietuvių nutautimu.

VIENYBĖ kas savaitę leidžia jaunimui puslapių anglų kalba ir Moterų Pasaulį.

VIENYBĖS dienraštis metams siuntinėjamas už \$5.00. Metinė prenumerata išsiskirė dienraščio čia gauti dovaną — gerų knygų.

VIENYBĖS vienos dienos laida nemokamai siunčiama susipažinti.

VIENYBĖ turi turtingą knygyną. Reikalaukite katalogų.

VIENYBĖ užlaiko didelę spaustuvę. Spausdina laikraščius, žurnalus, reikalingas konterams knygas ir blankus, tiketus, skelbimus, orderių knygetes ir atsakomąjį atlieka visus kitus spaudos darbus. Visais reikalais kreipkitės:

VIENYBĖ

193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS UŽSIENIŲ INFORMACIJŲ BIURAS. Paruošia laivakortes visų keliaujamųjų linijų geriausių ir greičiausių laivų į Kiniją ir kitus uostus. Išrupina dokumentus ir išrenigia kelavimus į visas pasaulio šalis. Pagelbsti surasti seniau atvykusių laivų vardus ir datas. Surašo įvairius dokumentus, notarinius įgaliojimus, pirkimo ir pardavimo aktus. Daro nuorašus ir vertimus lietuvių, anglų ir kitomis kalbomis. Persiunčia pinigų ir kitus siuntinius.

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU,

193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

ŠTAI JUMS PROGA

"Naujoji Gadyne" — Vienas Doleris Metams

DEVYNI METAI kaip leidžiama populus savitraštis "Naujoji Gadyne". Dabar nutarta leisti du kartus į savaitę. Tuo tikslu musų bendrovės direktija paskelbia vųjų ir tikisi gauti 1,000 naujų skaitytojų.

"NAUJOSIOS GADYNES" reguliari kaina 2 doleriai metams. Bet dabar, ruošiantis prie du kart savaitinio laikraščio, naujiam skaitytojams toji kaina ant pusės nukertama — už vieną dolerį metams.

VIENAS DOLERIS metams už savaitinį aštuonių puslapių laikraštį — pirmas tos rūšies bandymas Amerikos lietuvių spaudos istorijoje.

NAUDOKITES tuo musų pasiūlymu šiandien ir rytoj; nelaukit ir neatidėliokit, nes terminas gauti "Naująją Gadyne" už vieną dolerį metams yra trumpas ir nebus prailgintas.

PRIESINGAI, musų bendrovės direktija rezervuoja teisę savo pasiūlymą atšaukti, kaip greitai ji matys reikalingą tatau daryti.

RAŠYDAMI MUMS kartu įdėkite vieną dolerį — jūs gausit populerų 8 puslapių laikraštį. Adresuokite taip:

NAUJOJI GADYNĖ

220 Leonard Street Brooklyn, N. Y.

Šimtai Kontestantų

VISOSE LIETUVIŲ KOLONIJOSE UŽRASINES

NAUJIENAS

25 Metų Jubiliejinis

MUSŲ

KONTESTAS

PRASIDĖJO SAUSIO 2, 1939.

PARMOKIT SAVO MIESTO KONTESTANTŲ ARBA UŽSIRASYKIT TIESIOG PER

"NAUJIENAS"

1739 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS

Metams Suv. Valstijose \$5.00
Prisiųsim Susipažinimo kopiją NEMOKAMAI.

Ekstra! Ekstra! Ekstra!

AMERIKOS LIETUVIS

Prisijusios kripties 8 pusl. savaitinis laikraštis PRISIŪSK \$2. GAUSI LAIKRAŠTĮ METAMS IR DAR

\$5.00 VERTĖS KNYGOMIS DOVANAI

Pasirenkant iš 42-jų skirtingų rusių knygų, kurių sąrašas tilpstas "Amerikos Lietuvių" ant 5-to pusl.

Pavyzdinį Laikraščio numerį siunčiame Dovanai Kreipkitės:

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

NAUJAI ISLEISTA

Valgių Gaminimo, Namų Prižiūrėjimo Knyga

SU PRIEDU

Kaip Pagaminti Vaisių Vynas

Knyga susideda iš 223 pusl. Joje tilpstas 500 įvairių Valgių ir Gėrimų Gaminimo Receptų. Kaina tik \$1.00.

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

Zinios iš Lietuvos

Karo mokyklos sukaktis

Liepos 6 d. įvyko Lietuvos karo mokyklos ir pirmosios karininkų laidos 20 metų sukaktuvių iškilmingas minėjimas Karo Muziejuje, dalyvaujant Respublikos prezidentui, ministeriui pirmininkui, kariuomenės vadui, krašto apsaugos ministeriui ir kt. aukštesiems karininkams, kurių nemaža dalis buvo pirmosios karo mokyklos laidos auklėtiniai. Kadangi pirmosios laidos karininkai buvo visi savanoriai, kurie vos tik mokyklą baigę išėjo į frontą ginti Lietuvos nepriklausomybę, todėl Respublikos prezidentui leidus pirmoji karininkų laida pavadinta "Kurėjų-Savanorių laida". Po Respublikos prezidento, ministerio pirmininko ir krašto apsaugos ministerio kalbų įvyko apeigos prie Než. Kareivio kapo. (E.)

Lietuviai pasizymėjo šaudyme

Luzerne, Šveicarijoje vykstančiose pasaulinėse šaudymo pirmenybėse gerai pasizymėjo Lietuvos ekipa. Mažoji kalibro šautuvais rungtynėse tarptautinio meistro vardui gauti iš padėties gulom musikiškai jau šeši išsikovojo meistro vardą ir aukso bei sidabro medalius. Aukso medalis duodamas gulom iš 400 galimų išmušusius 392 taškus ir daugiau. Vladas Nakutis šiose varžybose padarė 395 taškus (iš 400 galimų) ir Jonas Muraska 393 taškus. Abudu gavo aukso medalius. Sidabro medalis už padėtį gulom duodamas padariusiems 385 taškus. Ir štai vėl musikiškai keturi šaudytojai, su dideliu kaupu taškų pertekliaus, gavo sidabro medalius, būtent: Kazys Andriuskevičius padarė 391 tašką, Jonas Gailiūnas 390 taškų, Antanas Janušonis 389 taškus ir Antanas Karčiūskas 388 taškus. (E.)

Kooperatyvų sukaktis

Šiomis dienomis eilė Vilkaviškio ir Šakių apskričių kooperatyvų minėjo savo veikimo dvidešimtmečius. Iš visų Vilkaviškio kooperatyvų yra ryškiausias prekybos kooperatyvas "Žiedas", kuris jau yra virtęs Suvalkių kooperatinio tvirtovės. Kooperatyvo apyvarta kasmet kyla. 1937 m. apyvarta buvo apie 2.200.000 lt., o jau 1938 m. siekė 4.000.000 su viršum lt. Jubilėjiniais metais tarnautojų laidas pasiekė per 60 žmonių. "Žiedas" šių metų pradžioje turėjo 8 įvairių rūšių parduotuves ir apskričių miesteliuose 7 parduotuves. Krautuvų tinklas numatoma plėsti. Narių daugumą sudaro ukiniškai. Šiuo metu "Žiedas" narių turi per 550. Alvisto Žemės ūkio Kooperatyvas "Parama" įsteigtas 1919 m. birželio 13 d., per 20 metų palengva, nuosekliai visose pozicijose gerokai sustiprėjo. 1929 m. prekybos apyvarta nesiekė 50.000 lt., o jau 1938 m. priartėjo prie 135.000 lt. "Parama" įsigyja nuosavus murinius namus. Slavikų žemės ūkio kooperatyvas savo 20-tuosius metus baigė balansu 26.929 lt. Apyvarta per pastaruosius metus padidėjo apie 35%. Kooperatyvas narių turi 112. Pajavonio žemės ūkio kooperatyvas "Skalsas", nors didmenomis ir neprekiuoja, bet 1939 m. padarė apie 100.000 lt. apyvartą. Narių kooperatyvas turi apie 100. Sintautų kooperatyvas "Ažuolas" sunkiose sąlygose išsilaikęs 20 metų, praėjusiais metais apyvartos padarė už 45.300 lt. Kooperatyvas turi apie 50 narių. Kud. Naumiesčio kooperaty-

vas "Vienybė" yra gerokai sustiprėjęs. Prekių apyvarta praėjusiais metais siekė apie 112.000 lt., o 1937 m. — vos 32.000 lt. "Vienybė" iš ukininkų superka: bekonus, linus, kiaušinius ir kt. Narių kooperatyvas turi per 200. Šakių žemės ūkio kooperatyvas "Uola", įsteigtas 1919 m. ko-

Kooperatyvų šventė

Liepos 2 d. Vilkaviškyje įvyko Vilkaviškio ir Šakių apskričių žemės ūkio ir kredito kooperatyvų ir pieno bendrovių šventė, kurioje dalyvavo Vilkaviškio, Alvisto, Slavikų, Pajavonio, Sintautų, Virbalio, Kudirkos Naumiesčio ir Šakių žemės ūkio kooperatyvai ir Mariampolės, Alytaus, Kėdainių, Jurbarko ir Biržų kooperatinių organizacijų atstovai. Iškilmės atsilankė ministerio pirmininko pavaduotojas K. Bizauskas ir žemės ūkio ministeris J. Krikščiūnas. Eisenoje su vėliavomis dalyvavo 19 prekybos kooperatyvų (apie 500 narių), 23 kredito kooperatyvai (apie 100 narių) ir 6 jaunųjų ukin. rateliai (apie 200 narių). Ministeris Bizauskas, sveikindamas Suvalkių kooperatininkus, savo kalboje pareiškė: "Kooperacijos pradų mūsų krašte, mūsų tautoje buta iš seno. Tai talkos. Jos seniau labai madoje buvo. O talka — kooperacija. Tik žinoma, pastovi, nuolatinė talka — kooperacija — turi daugiau galimybių ir daugiau nuveikti. Kooperacija tai vienybė. Lietuva permažas kraštas, kad galėtume po vieną veikti. Todėl mes privalome dirbti draugėn susibūrę, nes vienybė tai mūsų jėga. Lietuvių bendrai, o suvalkiečiai tikrai savo užsibrėžto tikslo pasieks, tai jau yra pavyzdžiais įrodyta. Todėl Vilkaviškio ir Šakių apskrityse neturi likti nė vieno ukininko, kuris nebūtų kooperatininkas". O ministeris J. Krikščiūnas, baigdamas savo kalbą, pasakė: "Suvalkių krašto ukininkas buvo Lietuvos ūkio žiedas ir aš neabejoju, kad jis pirmiausia vaidmenį išlaikys ir ateityje". Šventę užbaigus pasiųstos sveikinimų telegramos valstybės prezidentui Antanui Smetonai, kariuomenės vadui brig. gen. St. Raštikiui ir Vilkaviškio vyskupams. Vilkaviškio miestas šventės proga buvo gausiai pasipuošęs žaliuynais ir vėliavomis ir viršuje didžiulių garbės vartų plakatu su įrašu: "Mes visame vargą iš Lietuvos. Vienybė kelio mums niekas nepastos. Iš vargo kelkim mūsų šalį, vienybėje visa mūsų galia". (E.)

Lietuviškas radio programos Vilniuje

Birželio 15 d. Vilniaus ir Baranovičių radiofonai pirmą kartą perdavė iš Vilniaus lietuvišką koncertą, vilnietės lietuviškaitės Elviros Palevičiūtės fortepijono rečitalį iš lietuviškų kompoziterių kurinių. (E.)

Kauno tiltai

Šiuo metu ties Kaunu yra keturi dideli tiltai: inž. Vileišio vardo tiltas per Nerį, Vytauto Didžiojo vardo, Geležinkelio arba Žaliojo ir Panemunės tiltai per Nemuną. Penktasis tiltas numatomas statyti per Nerį ties Eiguoliais. Tiltas bus didelis, gelžbetoninis. Kelių valdyba jau pasiskelbė konkursą šio tilto projektui paruošti. (E.)

Geležinkelių istorija

Liepos 6 d. sueina 20 metų Lietuvos geležinkeliams. Prieš pasitraukiant vokiečių okupacinei valdžiai iš Lietuvos 1919 m. liepos 4 d. buvo sudaryta sutartis tarp Lietuvos ir Vokietijos, pagal kurią vokiečių karo geležinkelių direkcija iki tol jų žinioje esančius Lietuvos valstybės ribose geležinkelių su visais trobeliais, pastatais ir mechaniniais įrengimais perdavė Lietuvos vyriausybei. Pagal tą sutartį liepos 6 d. vokiečiai išnuomavo Lietuvai 6 garvežius, 15 kaleivinių ir 57 prekinis vagonus. Liepos 3—4 d. buvo perduota Lietuvos susisiekimo ministerijai Kaišiadorių-Radviliškio ruožas, o pati Kaišiadorių stotis buvo perduota liepos 6 d. Tą dieną iš Kaišiadorių į Radviliškį buvo išleistas pirmasis lietuviškas traukinys, kurį aptarnavo jau lietuvių brigados ir stotyse savi pareigūnai. Tat 1919 m. liepos 6 d. laikoma Lietuvos geležinkelių pradžia ir nuo ano laiko prasideda atgimusių Lietuvos geležinkelių istorija. (E.)

Tėvynės Sąjunga

Vidaus reikalų ministeris patvirtino Tėvynės Sąjungos įstatus. Sąjungos tikslas — ugdyti ir stiprinti lietuvių tautinę sąmonę ir laisvės branginimą, kelti jų kultūrinį lygį, skatinti lietuvišką pažangos ir atsparos dvasią, pažinti Lietuvą, ypač jos pakraščius bei pajurį, žadinti tėvynės meilę ir pasiryžimą amžius išlaikyti lietuvių tautos laisvę. Sąjunga gali steigti skyrius, jungti skyrius apygardomis ir kitokiais jungtiniais, organizuoti institutus, fondus, sekcijas. Draugijos steigėjais pasirašo Juozas Pačėskys, Antanas Juška, Jonas Navakas, Paulius Slavėnas, Povilas Pakarklis, Jonas Šimkus, Andrius Asmantas, Kazys Binkis, Justas Paleckis, Vaclovas Čižūnas, Edvardas Zabarauskas, Antanas Miškinis, V. Vitkus ir Ona Beleckienė. (E.)

Vandens susisiekimas su Klaipėda

I Klaipėdą jau pradeda plaukioti Lietuvos garlaiviai ir baidokai Nemunu, kurie iš Klaipėdos uosto gabeną į Kauną anglių transportus ir kitokias sunkesnes prekes. Taip pat iš Klaipėdos į Kauną dažniau pradeda atplaukti klaidiškių baidokai. (E.)

Vandenų plotas

Lietuvos vidaus vandenų plotas siekia 71.232 ha, kas sudaro 1,4 nuos. valstybės teritorijos. Ežerų plotas užima apie 60.000 ha. Lietuvoje turima 1.271 ežerų, neskaitant ežerų, mažesnių kaip 2 ha. Daugumas ežerų yra smulkūs — nuo 2 iki 50 ha. Didelių ežerų, kurių plotas didesnis kaip 1.000 ha yra 12: Dusios, Metelių, Lodžių, Sartų, Virkštos (Platių), Rekyvos, Alausos, Lokajų, Žuvintų, Daugų, Lukšto ir Rubikių. Didesnįjį vidaus vandenų dalis (77,5 proc.) priklauso valstybei, likusioji gi — privatių asmenų nuosavybė. Savos juros Lietuvai beliko tik apie 20 km. tarp Palangos ir Šventosios. Su Kuršių mariomis, Nemuno žemupiu ir kitais Klaipėdos krašto vandenimis Lietuva neteko geriausių žuškės, nes čia buvo sugaudoma dauguma lašišų, sterkių, ungurių, sigų ir kt. vertingesnių žuvų. Šventosios Palangos rajono jurų žvejyba duoda kasmet tikėtai apie 450.000 kg žuvies, kurios piniginė vertė siekia nuo 70—80.000 lt. Daugiausia, apie

70 proc., čia sugaunama menkių, plekšnių ir strimelių. Vidaus vandenyse kasmet sugaunama maždaug už 600.000 kg. įvairių veislių žuvies. Tame skaičiuje nuo 70—80.000 karpų iš dirbtinių tvenkinių. Vidaus vandenyse kasmet sugautoji žuvis įvertinama apie 600.000 lt. Tuo būdu iš vidaus vandenų ir likusi mūsų juros pakraščio iki šiol kasmet turime iš viso tikėtai apie 1.000.000 kg. žuvies, kurios bendra vertė siekia 700.000 lt. (E.)

Pasirašyta Lietuvos ir Turkijos prekybos sutartis

Birželio 7 d. Kaune pasirašyta Lietuvos ir Turkijos prekybos sutartis ir atsiskaitymo susitarimas, vieneriems metams. (E.)

Neleis išvesti mašinų

Užsienių prekybos departamento direktorius įsakė muitinėms neišleisti į užsienius be atskiuro užsienių prekybos departamento leidimo jokių mašinų, ar jos būtų senos, ar mažai vartotos ar ir visai naujos. Direktorius aplinkraštyje nurodoma, kad kai kurie eksportininkai tuo būdu bando apeiti finansų ministerio įsakymą, kuriuo draudžiama išvesti į užsienius seną geležį ir kitą laužą. Tokie eksportininkai išveždavo į užsienius seną geležį ir laužą, aiškindami, kad tai esančios senos mašinos arba jų dalys. (E.)

Važiuoja į Mančiuką

I laivininkysčių bendrovių skyrius Kaune nuo šio pavasario pradžios kreipėsi daug Lietuvos piliečių, norinčių išvažiuoti į Mančiuką. Prašymų jau buvo paduota apie 100, bet dėl didelių kelionės sunkumų kol kas tegalėjo išvykti tik keli asmenys. (E.)

Geologiniai tyrimai

Geologiniams tyrimams Lietuvoje daryti ligi šiol veikė žemės turtams tirti komisija. Jos rūpesčiu iširta kreida, tiriami kalkiniai akmenys, gipsas, smėlis ir kt. statybinės medžiagos. Nuo šiol komisija palaipsniui persiorianizuoja į atskirą geologinį institutą. (E.)

Išdegė daug miško

Birželio 7 d. prie Merkinės užsidegė vieno privataus savininko miškelis. Ugnis bemažant persimetė į Bingelių valdžios mišką, kurio ligi vakaro išdegė apie 300 ha. Tai didžiausias ligi šiol Lietuvoje buvęs miško gaisras. Nuostoliai siekia apie 300.000 lt. (E.)

Lenkų miško sieliai Kaune

Birželio 17 ir 19 d. į Kauną atplaukė pirmieji lenkų miško sieliai, kurie plukdomi vandens keliais. Iki administracinės linijos sielius atplukdė lenkų, o Kernavoje ir kituose (prie Nemuno ir Merkio esamuose punktuose) juos perėmė ir atplukdė į Kauną lietuviai-sielininkai. Lenkų miškas bus apdirbamas Kaune Lietmedžio ir miškų departamento išnuomotose lentpjūvėse. (E.)

Daug draugijų

Nuo š. m. balandžio mėn. 1 d. iki liepos 1 d. Lietuvoje įsteigė 2 draugijos ir 11 skyrių. Viso liepos 1 d. draugijų buvo 789, iš kurių 704 draugijos su padaliniais, 74 neturincios padalinių ir 11 draugijų sąjungų, o iš viso, skaitant su padaliniais iki liepos 1 d. buvo 7.158. (E.)

Audėjų kursai

Žemės ūkio Rurų rūpesčių Lukšiuose buvo suorganizuoti audėjų kursai, kuriuos jau baigė 80 audėjų. Kursuose buvo mokoma austi prastomis ir pagerintomis staklėmis drabužiams medžiagos, staltiesės, lovatiesės, juostos, takai, kilimai ir kitoki namų ir išiegos pyvokai naudingi audiniai. Iki šiol įvairiose krašto vietose buvo rengiami specialūs kursai akmenskaldžiams. Dėjęs Lietuvoje apdirbtų akmens pareikalavimui ir ryšium su tuo daugiau akmenskaldžių, šią vasarą surengti dar vieni kursai akmenskaldžiams. Čioniškių pašalies mokykloje, Jonišio valsčiuje. Savanorių Darbo Talkai, kuri nuo liepos 9 d. pradeda darbus prie Šventosios geležinkelio ir Raudonės tilto statymo, išleidžiamas specialus ženklas, kurį gaus kiekvienas Darbo Talkos dalyvis. Kėdainių, Kretingos, Rokiškio ir Telšių apskričių savivaldybės paskelbė įsakymus, kuriais kiekvienas darbininkas, samdomas prie žemės darbų nemažiau kaip vieno mėnesio laikui, turi turėti darbo knygėlę. Tokios knygėlės pavaduos rašytines samdos sutartis. Tokias pačias darbo knygeles artimiausiu laiku įves ir visos kitos apskričių savivaldybės. (E.)

Vedybos ir gimimai

Per 1939 m. balandžio mėn. visoje valstybėje buvo 1.463 jungtuvės, gimė 6.437 kūdikiai, mirė 2.716 asm. ir priaugo 3.721 asm. Iš viso per 1939 m. pirmus 4 mėnesius buvo 7.832 jungtuvės, gimė 19.312 kūdikių, mirė 13.724 asm. ir priaugo 5.588 asmenys. (E.)

Amerikietės auka

Dažna Lietuvos lankytoja Chicago veikėja ponija Vanda Byanskienė atsuntė per Joną Vilkaitį Lietuvos Šaulių Sąjungai savo asmeninę piniginę auką, iš kurios prašo nupirkti ir perduoti Šaulių Sąjungai vieną šautuvą. Ponija Byanskienė pasiūlymusi darbuojasi ir daugiau sukelti Chicagoje aukų Lietuvos Šaulių Sąjungai moraliai ir materialiai paremti. (E.)

Eksportas ir importas

Gegužio mėn. iš Lietuvos išvežta prekių į užsienius už 15,9 mil. lt., o įvežta iš užsienių už 17,2 mil. lt. Importas gegužio mėn. atrodė žymiai padidėjęs, kadangi dauguma siųstų iš užsienių prekių buvo kurį laiką įstrigusios Klaipėdos sandėliuose arba pakeliui. Tos prekės, sutvarkius su Vokietija prekybos ir atsiskaitymo santykius, Lietuvą pasiekė tik gegužio mėn. (E.)

Nusėkė Nemunas

Del sauso pavasario smarkiai nusėkė vanduo Nemune ir pradeda pasirodyti nemaža salų ir salelių. Taip pat gerokai vanduo nusėkė Nerį, Nevėžį, Šešupę ir kt. upėse.

Sanitarinis lektuvas

Liepos 1 d. oro keliu pagabentas iš Paryžiaus Lietuvos Aero Klubu įsigytas sanitarinis lektuvas. Jame yra vietos sėdėti vienam pilotui ir 4—5 keleiviams. Tai yra vienas didžiausių Lietuvos aviacijos lektuvų. Sekamą dieną raudonasis lektuvas gavo pirmąjį užsakymą pervežti iš vienos Lietuvos vietos į Kauną ligonį, kurio šiuo metu negalima jokia kita priemone vežti. Liepos 2 d. sklaidytojas Gysas išmėgino savo sklaidytuvą, kuriam jis pats priderio mažą 18 arklių jėgų motorėlį, pakildamas 1.500 m. aukščio ir išskaidrydamas apie valandą laiko. (E.)

Gilins Šventosios uostą

Sudaryta sutartis su latvių akcine "Vairogo" bendrove Šventosios uostui gilinti. Šiomis dienomis atplaukė viena žemsemė ir du vilktuvai, gilnimo darbams pradėti. Šventosios uostas pagilinimas iki 4 metrų gilumo. Bus reikalinga iš uosto angos išmesti apie 100.000 kub. metrų žemės ir smėlio, kurie bus laivais išvežami ir išverčiami toliau į jūrą. (E.)

SLA KUOPŲ IR APSKRIČIŲ PARENGIMAI

EASTON, PA. — SLA 342 kuopos piknikas įvyks rugpjūčio 6 d. Šleino farmoj, N. J. valstijoje. Kadangi per p. Šleino farmą teka sraunus upelis, tai komisija su kuopiečių pagalba užtvėnkė upelį ir todėl mylintieji maudytis atsivėskite "bathing suits", nes galėsime visi kartu linkamai laiką praleisti. — Kviečia Rengimo Komisija.

FASARGA SLA 342 kuopos nariams Easton, Pa. Kadangi tą pačią dieną įvyksta kuopos piknikas, tai susirinkimas įvyks seavite laiko vėliau, tai yra rugpjūčio 13 dieną, 10 valandą rytė.

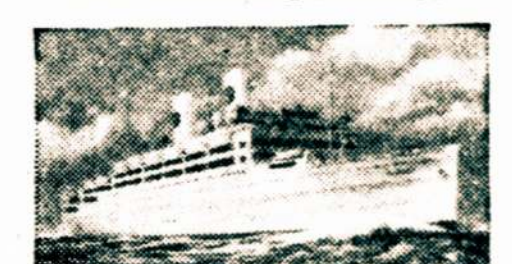
Pr. Raškinis, rašt.

—

LEECHBURG, PA. — SLA 277 kuopos piknikas įvyks liepos 30 dieną, Juozo Meidaus farmoje. Bus gardžių užkandžių ir gėrimų. Visi nuosirdžiai kviečiami atsilankyti. — Rengėjai.

Keliaukite Vikingų Laivais I LIETUVĄ

Per Gothenburgą, Švediją

Laivų išplaukimai iš New Yorko
M. S. KUNGSBOLM — rugpjūčio 19
S. S. DROTTHINGHOLM, rugp. 29
M. S. GRIPSHOLM — rugp. 8

Tamstos kelionė niekas nepatarnaus geriau prisirengti, kaip Tamstos vietinis laivokorėjų agentas, arba
SWEDISH AMERICAN LINE
4 West 51-st St., New York, N. Y.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite sąsąs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimui, nes skaudėjimai ant patalo paguld.

CAPSICO COMPOUND motis lengvai pašalina virsmintėn ligas: mums šiandien daugybė žmonių siūnia padėkavones pasitęp. Kaina 50c, per pašv. 55c. ar dvi už \$1.05.

Knyga: "SALTINIS SVELKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.

Dukart tvirtesnė 75c.
Justin Kulis
3239 South Halsted Street,
CHICAGO, ILLINOIS.

MAISTO konservuoti HAMS ir PICNIC-HAMS, krapiuose rauginai AGURKAI

Mažiausias užsakymas — 3 dėžės

LIETUVIŠKI (caramel) SALDAINIAI (supakuota po 50 dvisvarių kartonų dėžėn)

LITHUANIAN-AMERICAN IMPORT & EXPORT CORPORATION

157 CHAMBERS STREET NEW YORK CITY

REctor 2-2786

Lietuvių Kalbos Gramatika

Pritaikyta Amerikos Lietuviams Mokyti Kalbą
SUTAIŠE DR. D. PILKA, Lietuvių Kalbos Mokytojas prie
MASSACHUSETTS DEPARTMENT OF EDUCATION
KAINA \$1.00
DR. D. PILKA, 528 Columbus Ave., Boston, Mass.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI

Adv. F. J. Bagočius,
"Keleivio" Name,
255 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Valandos kasdien: 9 iki 7.

Adv. John B. Borden,
2201 W. Cermak Road,
Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5.
Vakaraais 6 iki 8.
Telefonas: Canal 1175.

Adv. K. P. Gugis,
Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434.
Namuose: 3323 So. Halsted St.
Ofisais: 127 No. Dearborn St.,
Vakaraais: 6 iki 8:30.

Adv. C. Voketaitis,
50 Court Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: TRIangle 5-3622
Tel.: EVergreen 8-7179

MUSŲ GYDYTOJAI

Dr. G. J. Tarulis,
Osteopatas Gydytojas,
7912 So. Halsted Street,
Chicago, Ill.
Valandos: 10—5 ir 7—9

MUSŲ GRABORIAI

Tel. Stakz 2-0783 Notary Public
JOSEPH LEVANDA
(Levandauskas)
UNDERTAKER
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

MUSŲ BIZNIERIAI

A. J. KUPSTIS
SLA. NARYS
Tel. So. Boston 9423
322 W. Broadway, South Boston, Mass.

Real Estate & Insurance
Specializuoja: Biznialis,
Gyvenimo Namais ir Farmoms
Mandagus ir Greitas Pataravimas

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS

A. S. TREČIOKAS
314 Walnut Street,
Newark, N. J.
Telefonas: Market 2-4867
arba Bigelow 2-1093

Laivakortės Lietuvoje ir Lenkijoje ir į visas šalis. Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis. Generalinė apdrauda. — Namai, automobiliai. Nuosavybių pardavimai ir administravimas. Importavimas iš Lietuvos. Notaras — tvirtina visokius dokumentus.

Benedict J. Schegaus
Real Estate & Insurance
Mortgage Loans
195 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-2241

John Naghten & Co.
Established 1883
Insurance
1903 Insurance Exchange
Chicago, Illinois